

การวิเคราะห์เส้นทางของผลประโยชน์ที่ชาวเกาะได้รับ
ต่อการสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยว
โดยวิธีสมการโครงสร้างแบบกำลังสองน้อยที่สุดบางส่วน
The Path Analysis of Islander' Benefit to Support for
Tourism Development using PLS-SEM

รศ.ดร.ฉันทะ จันทะเสนา*

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดการสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวของชาวเกาะ วิเคราะห์โดยวิธีสมการโครงสร้างแบบกำลังสองน้อยที่สุดบางส่วนของผลประโยชน์ที่ชาวเกาะได้รับ ความพึงพอใจของชุมชน คุณภาพชีวิตของชาวเกาะ ผลกระทบด้านบวกและลบจากการท่องเที่ยว ข้อมูลเก็บจากเกาะช้าง เกาะเต่า เกาะพะงัน และเกาะสมุย จำนวน 320 ตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่าแบบจำลอง Outer และ Inner มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ และผลประโยชน์ของชาวเกาะมีความสัมพันธ์ด้านบวกกับผลกระทบด้านบวกจากการท่องเที่ยว ความพึงพอใจของชุมชนที่มีต่อการท่องเที่ยว คุณภาพชีวิตของชาวเกาะ และการสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยว และชาวเกาะให้ความสำคัญกับผลดีและยอมรับได้กับผลลบที่เกิดจากการท่องเที่ยว การศึกษานี้พบว่าชาวเกาะควรมีส่วนร่วมกับรัฐบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกระบวนการกำหนดแผนกลยุทธ์การท่องเที่ยวของเกาะ

คำสำคัญ: ผลประโยชน์ที่ชาวเกาะได้รับ, การสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยว, สมการโครงสร้างแบบกำลังสองน้อยที่สุดบางส่วน

*รองศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ABSTRACT

The objective of this study is to measure islanders' support for tourism development using partial least square structural equation that models islander's benefit, community satisfaction, quality of life, as well as the positive and negative impact of tourism. A total of 320 sample data were collected from Koh Chang, Koh Tao, Koh Phangan and Koh Samui.

The results reveal the reliability and validity of the outer and inner path model. Islander benefits are positively related to positive impact, community satisfaction, quality of life and support for tourism development. Islanders are more likely to view tourism development as having a positive impact and tolerate negative impact. The findings from this research indicates that islanders should be involved in the island tourism strategic planning process with government and local government.

Key words: Islander benefit, Support for tourism development, Partial Least Square Structural Equation modeling (PLS-SEM)

บทนำ

การท่องเที่ยวช่วยทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น เช่น เพิ่มการจ้างงานและรายได้ (Delibasic et al., 2008) แต่การท่องเที่ยวสร้างผลเสียด้วย เช่น จราจรติดขัด ปัญหาโสเภณี และขยะ เป็นต้น การท่องเที่ยวสร้างประโยชน์หลายประการ เช่น เพิ่มมาตรฐานการครองชีพ และคุณภาพชีวิต แต่การศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อคุณภาพชีวิตคนท้องถิ่นยังมีไม่มากนัก (Gursoy, Jurowski, & Uysal, 2002) โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวเกาะ ซึ่งชาวเกาะเป็นผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวที่สำคัญ ทศนคติและการรับรู้ของชาวเกาะต่อการท่องเที่ยวจึงสำคัญต่อการวางแผนและกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวให้สำเร็จ การศึกษาการรับรู้ของชาวเกาะต่อผลกระทบการท่องเที่ยวยังมีน้อย การเข้าใจถึงทัศนคติชาวเกาะต่อผลกระทบอาจซับซ้อนเพราะประกอบขึ้นจากหลายปัจจัย ทั้งความสามารถของภาครัฐในการจัดการผลกระทบจากการท่องเที่ยว คุณภาพชีวิตชาวเกาะที่ได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยว รวมถึงการเข้าใจถึงความพึงพอใจของชุมชน การพัฒนาการท่องเที่ยวเกิดทั้งประโยชน์และโทษต่อชุมชน การศึกษาผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อคุณภาพชีวิตประชาชนจึงต้องนำทั้งผลดีและเสียระดับประเทศและท้องถิ่นมาพิจารณาร่วมกัน (Puczko & Smith, 2001)

การเข้าใจถึงอิทธิพลการรับรู้ของชาวเกาะต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยว ความพึงพอใจของชุมชน คุณภาพชีวิตชาวเกาะ ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวยังมีจำกัด ชาวเกาะเป็นผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวที่มีปฏิสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวโดยตรง การยกระดับคุณภาพชีวิตชาวเกาะจึงเป็นการสร้างผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวให้ดีพร้อมบริการนักท่องเที่ยว ปกติชาวเกาะต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะของตนให้ดีขึ้นเสมอ จึงควรรับรู้ถึงผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อเกาะตนอย่างต่อเนื่อง (ปรับปรุงจาก Allen, Long, Perdue, & Kieselbach, 1988) เกาะที่ศึกษาครั้งนี้มีชื่อเสียงเป็นแหล่งท่องเที่ยวของไทย ประกอบด้วย เกาะช้าง เกาะเต่า เกาะสมุย และเกาะพะงัน วิเคราะห์ด้วยวิธีสมการเชิงโครงสร้างแบบกำลังสองน้อยที่สุดบางส่วน (Partial Least Square Structural Equation Model) ประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square: OLS)

ปัจจัยที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตชาวเกาะ มีความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว เพราะชาวเกาะเป็นผู้รับผลกระทบโดยตรง ถ้าชาวเกาะสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยว จะเป็นปัจจัยสำคัญให้การพัฒนาการท่องเที่ยวยั่งยืน มีการศึกษาจำนวนมากทดสอบการรับรู้ของคนท้องถิ่นถึงผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม (Aref, 2010) แต่การศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อคุณภาพชีวิตคนท้องถิ่นยังมีไม่มากนัก (Kim, 2002) จากงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าทัศนคติของชาวเกาะต่อการท่องเที่ยวแตกต่างไปจากผู้อาศัยในเมืองหรือพื้นที่เปิดกว้างอื่นๆ โดยเฉพาะเกาะขนาดเล็ก¹ ซึ่งเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว (Bojanic & Lo, 2016) เพราะการท่องเที่ยวตามหมู่เกาะต่างๆ เป็นที่นิยมเพิ่มขึ้น นำมาซึ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ แต่ทรัพยากรในเกาะมีจำกัดหรือต้องนำเข้าจากแหล่งอื่น จึงมีการแก่งแย่งทรัพยากรกับชาวเกาะ นอกจากนั้นจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นนำไปสู่ปัญหามลพิษอื่นๆ

¹ พื้นที่น้อยกว่า 5,000 ตารางกิโลเมตร และประชากรน้อยกว่า 2 ล้านคน (Guzman, et al., 2016)

ตามมา เช่น ขยะ การรบกวนทางเสียง และผลกระทบทางลบอื่นๆ ดังนั้นเพื่อให้การท่องเที่ยวตามเกาะต่างๆ มีความยั่งยืน การวิจัยด้านนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง การศึกษาด้านนี้ในแหล่งท่องเที่ยวเกาะน้อยและขาด การศึกษาด้านนี้ในประเทศไทย การวัดผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อคุณภาพชีวิตชาวเกาะจึงเป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวให้บรรลุวัตถุประสงค์ อย่างไรก็ตาม ความรู้และความเข้าใจที่ได้จากการศึกษา ของต่างประเทศ อาจไม่สามารถอธิบายทัศนคติชาวเกาะไทยได้อย่างชัดเจน เพราะความแตกต่างทาง วัฒนธรรม สังคม และปัจจัยอื่นๆ ที่อาจทำให้ชาวเกาะไทยมีความคิดเห็นและพฤติกรรมแตกต่างออกไป เพราะเกาะแต่ละแห่งนั้นมีความหลากหลาย ทั้งขนาด สภาพภูมิอากาศ สังคมและวัฒนธรรม (อนุวัฒน์ นทีวัฒนา, 2551; Guzman et al, 2016) ดังนั้นการศึกษานี้จึงมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อ การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะในประเทศไทย

ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาการท่องเที่ยว

การพัฒนาการท่องเที่ยวสำคัญต่อเศรษฐกิจเพราะเป็นแหล่งจ้างงาน รายได้ ภาษี ทำให้มีการ สร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน และช่วยดึงดูดอุตสาหกรรมอื่นเข้ามาในแหล่งท่องเที่ยว (Lankford & Howard, 1994) การพัฒนาการท่องเที่ยวสร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจด้านบวก โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา (Cooke, 1982) แต่การท่องเที่ยวสร้างคุณและโทษต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม (Liu & Var, 1986) เช่น กระทบต่อโครงสร้างสังคม (Cooke, 1982) เพราะทำให้คนท้องถิ่นเปลี่ยนความสัมพันธ์ที่มีต่อกัน และต่อชุมชน (Huang & Stewart, 1996) การรับรู้ทัศนคติคนท้องถิ่นต่อการท่องเที่ยวจึงสำคัญต่อการกำหนด นโยบายท่องเที่ยวให้สำเร็จ (Ap, 1992) การพัฒนาการท่องเที่ยวในประเทศไทย คณะกรรมการนโยบาย การท่องเที่ยวแห่งชาติได้ออกประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 (ราชกิจจานุเบกษา, 2554) กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็น 5 ด้านคือ 1. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว 2. การพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน 3. การพัฒนาสินค้า บริการและปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว 4. การสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยว และ 5. การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว

ผลประโยชน์ของคนท้องถิ่นจากการพัฒนาการท่องเที่ยว

การพัฒนาการท่องเที่ยวมีประโยชน์ต่อประเทศและท้องถิ่น โดยมีประโยชน์ทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ และยังสร้างประโยชน์ทางสังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมด้วย (Bastias-Perez & Var, 1995) จึงมีการ พัฒนาการท่องเที่ยวท้องถิ่นเพิ่มขึ้น (Dyer, et al., 2007) การพัฒนาการท่องเที่ยวต้องคำนึงว่า ประชาชน ได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นและมีการสร้างผลเสียทางสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรมให้น้อยที่สุด ประโยชน์ที่ชาวเกาะได้รับการท่องเที่ยว เช่น มีรายได้เพิ่มขึ้น งานที่ทำมีความมั่นคงมากขึ้น การดูแลรักษา สิ่งแวดล้อมดีขึ้น แหล่งพักผ่อนบันเทิงใจเพิ่มขึ้น เช่น โรงภาพยนตร์ ห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่เพิ่มขึ้น ตั้งเป็น สมมติฐานที่ 1 ได้ดังนี้

ผลกระทบด้านบวกและลบจากการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจทั้งในเมืองและชนบท แต่มีทั้งคุณและโทษต่อท้องถิ่น (Dong & William, 2002) อุตุนิยมศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจ แต่ Andrew (2007) เสนอให้ศึกษาทั้งเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ : เกาะที่ศึกษาครั้งนี้ การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการหลักที่สร้างคุณประโยชน์แก่ชุมชนท้องถิ่น การพัฒนาการท่องเที่ยวมีผลดีต่อเศรษฐกิจหลายประการ เช่น ช่วยยกมาตรฐานการครองชีพ ระบบสาธารณูปโภคดีขึ้น (Var & Kim, 1990) รับเงินตราต่างประเทศเพิ่มขึ้น (Ahmed & Krohn, 1992) การจ้างงานเพิ่มขึ้น (Weaver & Lawton, 2001) แต่การท่องเที่ยวสร้างผลลบด้วย เช่น ค่าครองชีพและราคาที่ดินเพิ่มขึ้น (Tosun, 2002) ราคาบ้าน อาหาร สินค้าและบริการอื่นๆ เพิ่มขึ้น แต่ชาวบ้านในแหล่งท่องเที่ยวคิดว่าการท่องเที่ยวสร้างประโยชน์มากกว่าเพิ่มต้นทุน (Weaver & Lawton, 2001)

ผลกระทบทางด้านสังคม : ถ้ารัฐบาลเข้าใจถึงผลกระทบการท่องเที่ยวต่อสังคมอาจช่วยลดแรงดันจากชุมชนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวได้ ผลเสียของการท่องเที่ยวต่อสังคม เช่น จราจรติดขัด (Long et al., 1990) การขอร้อง การพนัน อาชญากรรม โรคสุราเรื้อรัง (King, Pizam & Milman, 1993) การค้าประเวณี ปัญหาเสพติด อาชญากรรม การแพร่เชื้อเอชไอวี การทุจริตของตำรวจ (Smith, 1992) การกระทำผิดต่อรูปแบบวัฒนธรรมดั้งเดิมของท้องถิ่น (Ahmed & Krohn, 1992) แต่ชาวฮาวายร้อยละ 63 คิดว่าการท่องเที่ยวไม่มีผลต่อการเพิ่มอาชญากรรม คือชาวบ้านคิดว่าการท่องเที่ยวและอาชญากรรมมีความสัมพันธ์กันน้อย (Liu & Var, 1986) การท่องเที่ยวสร้างผลดีต่อสังคมด้วย เช่น การบริการของภาครัฐทุกระดับประเทศ (Allen et al., 1994) และท้องถิ่น (Keogh, 1989) ดีขึ้น สิ่งอำนวยความสะดวกในการพักผ่อนหย่อนใจเพิ่มขึ้น (Perdue, et al., 1991)

ผลกระทบทางด้านวัฒนธรรม : วัฒนธรรม คือ ชุดความคิด ความเชื่อ มूलค่า ปัญญา พฤติกรรม การกระทำทางสังคมทุกชนิดและทุกส่วนประกอบของชีวิต (Enzensberger, 1994) การท่องเที่ยวทำให้มีสองวัฒนธรรมขึ้นไปมาพบกันจึงมีการผสมทางวัฒนธรรม (Liu & Var, 1986) การท่องเที่ยวที่เร่งหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจ อาจทำให้เกิดผลเสียต่อสังคมและวัฒนธรรมของคนท้องถิ่น โดยประเทศแหล่งท่องเที่ยวที่ด้อยพัฒนามักถูกกลืนโดยวัฒนธรรมจากประเทศที่พัฒนามากกว่า (Weaver & Lawton, 2001) การท่องเที่ยวจึงมีส่วนทำลายโครงสร้างวัฒนธรรม แบบแผนพฤติกรรมและสังคมเดิม แต่การท่องเที่ยวมีส่วนช่วยวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วย เช่น ทำให้มีการฟื้นฟูงานศิลปหัตถกรรม งานฝีมือท้องถิ่น (Var & Kim, 1990)

ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม : การท่องเที่ยวสร้างทั้งผลดีและเสียต่อสิ่งแวดล้อม (Kim, 2002) คือทำให้มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไว้เพื่อการท่องเที่ยว มีสาธารณูปโภคพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น (Var & Kim, 1990) ปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองให้สะอาดและเป็นระเบียบขึ้น (Perdue, et al., 1987) แต่การท่องเที่ยวสร้างมลพิษด้วย เช่น มลพิษทางอากาศจากการบิน (Ritchie, 1988) รวมถึงมลพิษทางน้ำและขยะ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญในประเทศกำลังพัฒนา กำหนดเป็นสมมติฐานที่ 1 ถึง 4 ได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 (H_1) ผลประโยชน์ชาวเกาะจากการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์บวกกับผลกระทบด้านบวกจากการท่องเที่ยว

สมมติฐานที่ 2 (H_2) ผลประโยชน์ชาวเกาะจากการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์บวกกับความพึงพอใจชุมชนที่มีต่อการท่องเที่ยว

สมมติฐานที่ 3 (H_3) ผลประโยชน์ชาวเกาะจากการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ลบกับผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยว

สมมติฐานที่ 4 (H_4) ผลประโยชน์ของชาวเกาะจากการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์บวกกับการสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยว

ความพึงพอใจของชุมชนต่อการท่องเที่ยว

การศึกษานี้แบ่งความพึงพอใจของชุมชนเป็นหกด้าน คือ บริการภาครัฐ การศึกษา การบันเทิงและพักผ่อน เศรษฐกิจ ประชาคมและสังคม และการบริการทางการแพทย์ ปกติการศึกษาทัศนคติของคนท้องถิ่นต่อการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนนิยมสอบถามถึงผลกระทบต่อชุมชนตามความต่างประชากร (Ahn et al., 2002) ซึ่ง Walpole & Goodwin (2001) และ Yoon et al., (2001) พบว่าประชาชนชอบประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวแต่ไม่ชอบผลเสียจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม แต่ Hawaii Tourism Authority (2006) รายงานว่าผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าร้อยละ 79 รู้สึกว่าการท่องเที่ยวสร้างประโยชน์มากกว่า คือพัฒนาการท่องเที่ยวช่วยยกระดับคุณภาพการบริการหลายชนิด เช่น บริการภาครัฐตามแผนการพัฒนการท่องเที่ยวแห่งชาติ (ราชกิจจานุเบกษา, 2554)

คุณภาพชีวิตคนท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยว

คุณภาพชีวิตของคนท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยววัดจากสุขภาวะ (Well-Being) คือมีความสุขทั้งกายใจ สังคม และจิตวิญญาณ กล่าวได้ว่าคุณภาพชีวิตคือความอยู่ดีมีสุข (Delibasic et al., 2008) นิยมวัดเทียบกับประเทศอื่นหรือรัฐบาลอื่น Veenhoven (2005) หรือความสามารถอยู่อย่างมีสุข Argyle & Lu (1990) วัดคุณภาพชีวิตจากความอยู่ดีมีสุข ความพึงพอใจในชีวิต การกระทำที่มีความสุข และการไม่ป่วย Deery et al., (2012) พบว่าการวัดผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อสังคม งานวิจัยส่วนใหญ่วัดจากคุณภาพชีวิตและสรุปว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวศึกษาได้จากคุณภาพชีวิตคนในแหล่งท่องเที่ยว ไทยวัดคุณภาพชีวิตจากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) แต่การวัดดังกล่าวยังมีช่องว่างการพัฒนา ขณะที่การวัดคุณภาพชีวิตในการท่องเที่ยว Kim (2002) วัดห้าองค์ประกอบคือ สุขภาวะด้านวัตถุ (Material Well-Being) สุขภาวะชุมชน (Community Well-Being) สุขภาวะทางอารมณ์ (Emotional Well-Being) และสุขภาวะด้านสุขภาพและความปลอดภัย (Health and Safety Well-Being) การศึกษานี้วัดคุณภาพชีวิตของชาวเกาะตาม Kim (2002) รายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบสุขภาวะทางวัตถุ (Material Well-Being Domain)

หรือคือสุขภาวะทางกายภาพ ประกอบด้วย สุขภาวะของผู้บริโภค (Customer Well-Being Domain) วัดจากมาตรฐานการครองชีพ และสุขภาวะทางเศรษฐกิจ (Economic Well-Being) วัดจากรายได้และการจ้างงาน (Kim, 2002) ความพึงพอใจต่อสุขภาวะทางวัตถุขึ้นอยู่กับปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นหลัก (Cummins, 1996) คือ รายได้ ความเป็นอยู่ มาตรฐานการครองชีพ ที่พัก สถานะทางสังคม สถานะทางการเงิน และทรัพย์สินส่วนตัว ปกติอาจเข้าใจกันว่า การมีเงินมากทำให้มีความสุขมาก แต่รายได้เพิ่มขึ้นไม่ได้ทำให้คนสุขเพิ่ม (Layard, 2005) เช่น ความสุขของคนในประเทศสหรัฐฯ ฝรั่งเศส และญี่ปุ่น ไม่ได้เพิ่มมากกว่าสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง ทั้งที่ประเทศเหล่านี้มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นมาก (Diener et al., 1995) การมีรายได้เพิ่มทำให้คนในประเทศยากจนมีความสุขเพิ่มแต่ประเทศร่ำรวยเป็นในทางตรงข้าม (Layard, 2005)

องค์ประกอบสุขภาวะของชุมชน (Community Well-Being Domain)

สุขภาวะของชุมชน คือ สุขภาพของชุมชน เกิดเมื่อประชาชนพึงพอใจในการศึกษา เพื่อนบ้าน การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ชีวิตในสังคมและความสัมพันธ์ทางสังคม (Cummins, 1997) คุณภาพชีวิตของชุมชนมีความสำคัญกว่าระดับอื่น (Kim, 2002) ความพึงพอใจในบริการนั้นหนาของการประชาชนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจของชุมชน Norman, Harwell & Allen (1997) และ Wagner (1995) พบว่าความพึงพอใจของชุมชนมีผลต่อการรับรู้เรื่องคุณภาพชีวิต ขณะที่ Sirgy & Cornwell (2000) พบว่าความพึงพอใจของชุมชนถูกกำหนดโดยความพึงพอใจในคุณภาพการบริการของรัฐ การบริการของรัฐและองค์กรไม่แสวงหากำไร

องค์ประกอบสุขภาวะทางอารมณ์ (Emotional Well-Being Domain)

Kim (2002) กำหนดองค์ประกอบของสุขภาวะทางอารมณ์ไว้สองปัจจัยคือ กิจกรรมนันทนาการ (Leisure Activity) และกิจกรรมจิตวิญญาณ (เช่น กิจกรรมทางศาสนา) ดังนี้

กิจกรรมนันทนาการ : คือการใช้เวลาส่วนตัว (Discretionary Time) วัดจากเวลาที่หมดหักออกด้วยเวลาที่ไม่ใช้เพื่อส่วนตัว (Page-Wood, Lane & Lindquist, 1990) ซึ่ง Norman, Harwell & Allen (1997) เสนอว่าคุณภาพชีวิตในรูปของสุขภาวะนันทนาการคือความพึงพอใจในนันทนาการ (Leisure Satisfaction) วัดจากความเหนื่อยหน่าย (Haggard, Granzin & Painter, 1995) หรือความพึงพอใจในกิจกรรมที่ไม่ใช่งาน (Campbell, 1976) ขนาดของการสนุกสนาน สิ่งที่ทำร่วมกับครอบครัว กิจกรรมยามว่าง (Andrews & Withey, 1976)

กิจกรรมทางจิตวิญญาณ : คือ ความสุขที่จิตได้สัมผัสตามความเชื่อในศาสนา (Paloutzain & Ellison, 1982) หรือปฏิบัติศาสนกิจ การทำความดีกับผู้อื่นในเชิงเสียสละและจิตสาธารณะ เช่น บริจาคโลหิต การซ่อมโรงเรียนในชนบท ซึ่งช่วยสร้างความสุขทางจิตวิญญาณได้ Paloutzain (1997) พบว่าสุขภาพทางจิตวิญญาณมีนัยสำคัญเชิงบวกกับความสุขทางใจ (Subjective Well-Being) สามารถทำได้ง่าย เช่น การพูดจาดี การแสดงความยินดีต่อเพื่อนในโอกาสต่างๆ สุขภาวะทางจิตวิญญาณของสมาชิกส่งผลดีต่อชุมชนด้วย

องค์ประกอบสุขภาวะของสุขภาพและความปลอดภัย (Health and Safety Well-Being Domain)

ประกอบด้วยสุขภาวะทางสุขภาพ (Health Well-Being) และสุขภาวะความปลอดภัย (Safety Well-Being) Kim (2002) วัดสุขภาวะสุขภาพด้วยตัวแปร 6 ตัวคือ ความพึงพอใจในสุขภาพ ความพึงพอใจในคุณภาพน้ำ ความพึงพอใจในคุณภาพอากาศ ทศนคติต่อคุณภาพน้ำ ทศนคติต่อขยะ และทศนคติต่อมลภาวะสิ่งแวดล้อมต่อสุขภาพ และวัดสุขภาวะความปลอดภัยด้วย 3 ตัวแปร คือ ความพึงพอใจต่อความสะอาดในบริเวณสิ่งแวดล้อม ความพึงพอใจในความมั่นคงปลอดภัยของชุมชน และความพึงพอใจในอัตราการเกิดอุบัติเหตุและอาชญากรรม จากวรรณกรรมข้างต้นกำหนดสมมติฐานที่ 5-14 ได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 5 (H_5) ผลประโยชน์ชาวเกาะจากการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ด้านบวกกับคุณภาพชีวิตชาวเกาะ

สมมติฐานที่ 6 (H_6) ผลกระทบด้านบวกจากการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ด้านบวกกับความพึงพอใจของชุมชนต่อการท่องเที่ยว

สมมติฐานที่ 7 (H_7) ผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ด้านลบกับความพึงพอใจของชุมชนต่อการท่องเที่ยว

สมมติฐานที่ 8 (H_8) ผลกระทบด้านบวกจากการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ด้านบวกกับการสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยว

สมมติฐานที่ 9 (H_9) ผลกระทบด้านบวกจากการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ด้านบวกกับคุณภาพชีวิตชาวเกาะ

สมมติฐานที่ 10 (H_{10}) ความพึงพอใจของชุมชนต่อการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ด้านบวกกับคุณภาพชีวิตของชาวเกาะ

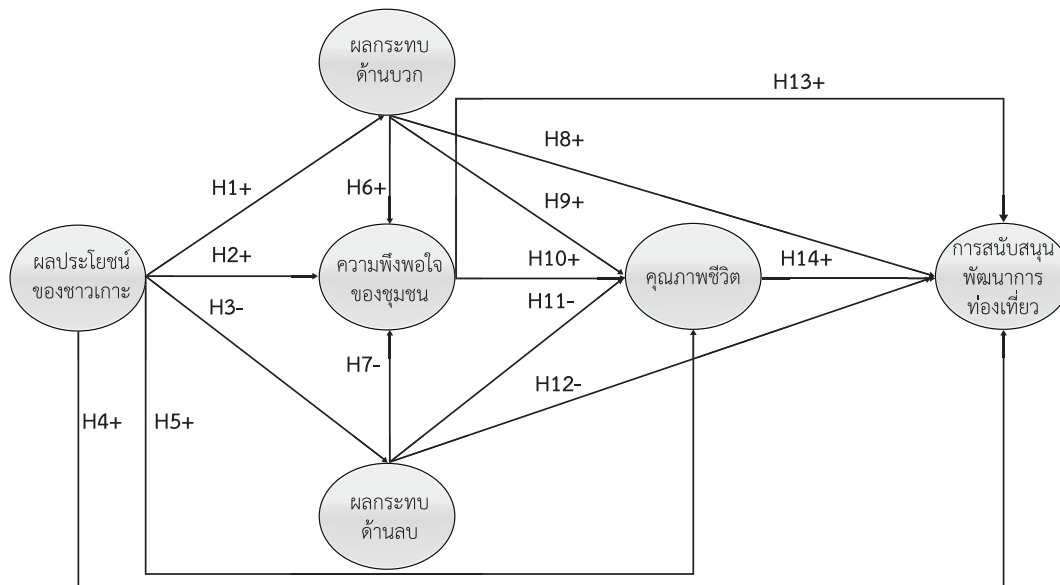
สมมติฐานที่ 11 (H_{11}) ผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ด้านลบกับคุณภาพชีวิตชาวเกาะ

สมมติฐานที่ 12 (H_{12}) ผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ด้านลบกับการสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยว

สมมติฐานที่ 13 (H_{13}) ความพึงพอใจของชุมชนจากการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ด้านบวกกับการสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยว

สมมติฐานที่ 14 (H_{14}) คุณภาพชีวิตชาวเกาะมีความสัมพันธ์ด้านบวกกับการสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยว

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดและสมมติฐาน

สมการโครงสร้างแบบกำลังสองน้อยที่สุดบางส่วน

Wold (1975) พัฒนสมการโครงสร้างแบบกำลังสองน้อยที่สุดบางส่วน (PLS-SEM) ขึ้นภายใต้ชื่อ NIPALS (Nonlinear Iterative Partial Least Squares) เพื่อเป็นทางเลือกในการพยากรณ์และใช้ข้อมูลขนาดเล็ก (Dijkstra 2010; Jöreskog & Wold 1982) และมีการพัฒนาต่อมาโดย Lohmöller (1989) ข้อด้อยของ PLS-SEM เมื่อเทียบกับ CB-SEM (Covariance Based Square Structural Equation Model) คือไม่เหมาะใช้สร้างทฤษฎีใหม่ แต่ข้อดีคือใช้ตัวอย่างขนาดเล็ก ไม่จำเป็นต้องกระจายแบบปกติและมีลักษณะการวัดแบบใดก็ได้ ใช้เพื่อการพยากรณ์ได้ดี (Henseler et al., 2009) ใช้ได้กับแบบจำลอง Formative และ Reflective² (Diamantopolous & Winklhofer, 2001) และไม่จำเป็นต้องมีทฤษฎีสันับสนุนเข้มแข็ง ซึ่ง CB-SEM มีข้อจำกัดเรื่องขนาดตัวอย่าง ข้อมูลกระจายปกติ การกำหนดแบบจำลอง (Model Specification) ต้องปรับแบบจำลอง และใช้ได้กับแบบจำลอง Reflective สองวิธีนี้ใช้การประเมินต่างกันคือ CB-SEM ใช้ความน่าจะเป็นไปได้สูงสุด (Maximum Likelihood) คือการ Maximize Similarity ระหว่าง Covariance Structure ตามทฤษฎีกับของข้อมูลเชิงประจักษ์ ปรับตัวแบบจนโครงสร้างทั้งสองหาพบกัน โดยตรวจสอบจากเกณฑ์กำหนด เช่น RMSE, Chi-Square และอื่นๆ การปรับตัวแบบนิยมโยนให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่าง

² มนตรี พิริยะกุล (2553) อธิบายว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง (Latent Variable : LV) กับตัวแปรสังเกตได้ (Manifest Variable : MV) อาจเป็นแบบ Reflective หรือ Formative ถ้า Reflective เป็นความสัมพันธ์ตามแบบการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) โดยหนึ่ง Block ตัวแปรแฝงส่งอิทธิพลต่อตัวแปรสังเกตได้ที่ผันแปรร่วมกัน ความสัมพันธ์นี้เรียกว่าตัวแบบมาตรวัดชี้ออกนอก (Outer-Directed Measurement Model) (ทิศทางจาก LV พุ่งเข้าหาตัวแปรสังเกตได้) วิธีนี้ศึกษา Covariance ของตัวแปรสังเกตได้คือความสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ในการสร้างตัวแปรแฝง และ Formative คือกรณีที่ตัวแปรสังเกตได้ร่วมกันสร้างตัวแปรแฝงขึ้นมา เรียกว่าตัวแบบมาตรวัดชี้เข้าใน (Inner-Directed Measurement Model) (ทิศทางจากตัวแปรสังเกตได้พุ่งเข้าหาตัวแปร LV) เป้าหมายของ SEM กรณีนี้คือการลด Residual ของความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างให้น้อยที่สุด CB-SEM นิยมใช้ Reflective แต่ PLS-SEM ใช้ได้ทั้งสองแบบ

ค่าความคลาดเคลื่อน (Residual) ของตัวแปรสังเกตได้ ขณะที่ PLS-SEM หรือ Component-Based SEM ใช้วิธีหาค่ากำลังสองน้อยที่สุดของความคลาดเคลื่อน ตามวิธีวิเคราะห์การถดถอย โดยวิเคราะห์ทีละหนึ่ง โครงสร้าง (Block) ประกอบด้วยตัวแปรแฝงหนึ่งตัวและตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงนั้น (มนตรี พิริยะกุล, 2553) Hair et al., (2011) เปรียบ PLS-SEM เป็นดั่งกระสุนเงิน คือ เครื่องมือแก้ปัญหาการวิจัยได้ง่ายและเร็ว ถ้าใช้ถูกต้อง นักวิจัยจะได้ประโยชน์จาก PLS-SEM ถ้าเข้าใจถึงคุณลักษณะ การประยุกต์ใช้ และรายงานผล ได้ถูกวิธี แต่ถ้าใช้ไม่ถูกต้องอาจทำให้แปรผลผิดและสรุปผิด (Hair et al., 2012, p. 415)

PLS-SEM นิยมใช้ศึกษาในสาขาการจัดการเชิงกลยุทธ์ เช่น ศึกษาความสามารถอยู่รอดของบริษัท ในระยะยาว สมรรถนะของบริษัทระดับโลก (Robins et al., 2002) การศึกษาแหล่งของความรู้และการร่วมมือ (Jarvenpaa & Majchrzak, 2008) การร่วมมือระหว่างบริษัท (Sarkar et al., 2001) บัญชี (Lee et al., 2011) การตลาด (Hair et al., 2012) และระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (Ringle et al., 2012) จากข้อดีของ PLS-SEM จึงมีผู้นิยมใช้วิจัยทางธุรกิจเพิ่มขึ้น (Hair et al., 2012) Wold (1985) ผู้ทราบจุดแข็งจุดอ่อนของ ทั้งสองวิธี กล่าวว่า ไม่สามารถกล่าวได้ว่าวิธีใดดีกว่ากัน ขึ้นอยู่กับว่างานวิจัยนั้นเหมาะสมกับ PLS-SEM หรือ CB-SEM

Hair et al., (2013) เสนอว่าในการวิเคราะห์ PLS-SEM จำนวนตัวอย่างควรมี 10 เท่าของตัวแปรอิสระ เป็นจำนวนตัวอย่างขั้นต่ำของแบบจำลอง Outer และ Inner ที่ไม่กระทบกับขนาดอิทธิพล (Effect Size) ค่าความเชื่อมั่น ตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด และอำนาจการอธิบายทางสถิติของ PLS-SEM ซึ่ง Reinartz, et al., (2009) พบว่าคุณภาพแบบจำลอง Outer วัดจากค่าน้ำหนักที่ควรเกิน 0.70 ขณะที่ Hair et al., (2013) เสนอว่าขนาดตัวอย่างเฉลี่ยของ PLS-SEM และ CB-SEM อยู่ที่ 154.9 และ 246.4 ตามลำดับ แม้ PLS-SEM ใช้ตัวอย่างขนาดเล็กได้ แต่จำนวนตัวอย่างต้องเป็นตัวแทนของประชากรที่ดี ถ้าขนาดตัวอย่างเล็กเกิน อาจทำให้การวิเคราะห์คลาดเคลื่อน โดยเฉพาะเมื่อประชากรมีความหลากหลาย (Hair et al., 2013) ปัญหา ตัวอย่างขนาดเล็กจะรุนแรงขึ้น ถ้าข้อมูลมีการกระจายไม่ปกติ แม้ PLS-SEM ใช้ได้กับข้อมูลกระจายไม่ปกติ แต่การใช้ข้อมูลดังกล่าวอาจลดอำนาจการทดสอบทางสถิติของ PLS-SEM และมีแนวโน้มที่แบบจำลอง Inner จะได้ค่าต่ำกว่าปกติ (Hui & Wold, 1982) ข้อมูลที่กระจายไม่ปกติอาจเป็นข้อมูลขนาดเล็กด้วย จึงควร ตรวจสอบความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) ของข้อมูลก่อนวิเคราะห์ ข้อดีของ PLS-SEM อีกประการคือ ตัวแปรมีการวัดระดับใดก็ได้ (Reinartz et al., 2009)

Wold (1975) เปรียบ PLS-SEM, CB-SEM เป็นแบบจำลองอ่อนและแข็งตามลำดับ “อ่อน” นั้น ไม่ใช่แนวคิด แบบจำลอง หรือเทคนิคการประเมิน แต่เกี่ยวกับสมมติฐานการกระจาย (Lohmoller, 1989, p. 64) ด้วย OLS ใช้ได้แม้ข้อมูลขนาดเล็กแต่มีอำนาจการทดสอบทางสถิติสูง ซึ่งถ้าเป็น CB-SEM อาจเกิดความคลาดเคลื่อนทางสถิติ (Hu & Bentler 1995) และอาจต้องปรับแบบจำลองหลายครั้ง (Chin & Newsted, 1999) PLS-SEM จึงเหมาะกับข้อมูลที่มีทฤษฎีไม่เข้มแข็ง การกระจายเป็นแบบอิสระและแบบจำลอง ซ้ำซ้อน ซึ่ง Bollen & Davies (2009) และ Diamantopoulos & Riefler (2011) พบว่าถ้าแบบจำลอง เป็น Formative หรือทฤษฎีสนับสนุนไม่สมบูรณ์ PLS-SEM เหมาะสมกว่า CB-SEM การใช้แบบจำลอง Formative ใน CB-SEM อาจมีปัญหาในขั้นตอนการปรับแบบจำลองที่มักขัดแย้งกับทฤษฎี แต่ปัญหานี้

ไม่เกิดใน PLS-SEM สรุปรูป PLS-SEM ใช้ได้ทั้ง Formative และ Reflective แต่ CB-SEM ควรใช้กับแบบจำลอง Reflective เท่านั้น

วิธีศึกษา

ข้อมูล ตัวอย่าง³ และประชากร : ข้อมูลเก็บด้วยแบบสอบถามจากเกาะท่องเที่ยว 4 แห่งสำคัญใน อ่าวไทยคือ เกาะช้าง (100) เกาะเต่า (75) เกาะพะงัน (100) และเกาะสมุย (125) **ประชากร** คือประชากร ของเกาะ 4 แห่งในช่วงเวลา 3 เดือนแห่งการสำรวจเก็บข้อมูล จำนวนข้อมูลได้รับคืนจำนวน 320 Hair et al., (2013) เสนอว่าขนาดตัวอย่างเฉลี่ยของ PLS-SEM อยู่ที่ 10 เท่าของตัวแปรสังเกตได้หรือ 10 เท่า ตัวชี้วัดตัวแปร อิสระที่ใหญ่ที่สุดของ (Barclay et al., 1995; Gefen et al., 2000) การศึกษานี้ความพึงพอใจของชุมชน มีตัวชี้วัด 7 ตัว ดังนั้นตัวอย่างขั้นต่ำคือ 70 จำนวนตัวอย่างที่ได้รับจึงเกินขนาดตัวอย่างขั้นต่ำ ตัวแปรแฝงและ ตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมดของการศึกษานี้มีจำนวน ตัวแปรแฝง (6) และตัวแปรสังเกตได้ (28) การเก็บข้อมูล ในแต่ละเกาะจัดเก็บโดยผู้เก็บข้อมูลคนเดียวเฉพาะผู้รู้รายละเอียดของแบบสอบถามอย่างดี ใช้วิธีเก็บโดย บังเอิญ เฉพาะผู้ที่มีคุณสมบัติเป็นชาวเกาะเท่านั้น

แบบสอบถาม เป็นแบบลิเคิร์ท 5 ระดับ ประกอบด้วยตัวแปรแฝง 6 ตัว ตัวแปรแฝงที่ 1-5 พัฒนา ปรับปรุงจาก Styliadis et al., (2014), Hanafiah, et al., (2014) ตัวแปรแฝงที่ 6 ปรับปรุงจาก Kim (2002) และ Kim et al., (2013) หนึ่งตัวแปรแฝงผลประโยชน์ที่ชาวเกาะได้รับการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัว คือ รายได้ ความมั่นคงในงาน เกาะได้รับการดูแลด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพและการ พักผ่อน ผลประโยชน์อื่นที่เกาะได้รับ และผลประโยชน์รวมที่ชาวเกาะได้รับ สองตัวแปรแฝงการสนับสนุน พัฒนาการท่องเที่ยวมีตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวคือ การสนับสนุนและเชื่อว่าการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลัก ของเกาะ ชุมชนสนับสนุนการท่องเที่ยว การสนับสนุนให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว การส่งเสริม การท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวเป็นเสาหลักของระบบเศรษฐกิจของเกาะ ตัวแปรแฝงลำดับที่สามและสี่ คือ ผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านบวกและลบ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ประเภทละ 3 ตัวคือ ผลกระทบ ทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ห้าความพึงพอใจของชุมชนจากการท่องเที่ยว ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัว คือความพึงพอใจภาครัฐ ระบบการศึกษา สิ่งแวดล้อม บันเทิงและพักผ่อนใจ เศรษฐกิจ ประชาสัมพันธ์ และสังคม และการบริการทางการแพทย์ หกคุณภาพชีวิตของชาวเกาะ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว คือสุขภาวะด้านวัตถุ สุขภาวะด้านชุมชน สุขภาวะด้านอารมณ์ และสุขภาวะด้านสุขภาพและความปลอดภัย

วิธีศึกษา การศึกษานี้ใช้วิธี PLS-SEM โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ADANCO⁴ (Henseler & Dijkstra, 2015) ความสัมพันธ์ของตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้เป็นแบบ Reflective สถิติที่ใช้เป็นเกณฑ์การวัด แบบจำลอง Outer ดังตารางที่ 1

³วิธีกำหนดจำนวนตัวอย่างใน PLS-SEM ยังไม่มีข้อยุติ นักวิจัยในเรื่องนี้มีข้อเสนอที่หลากหลาย

⁴โปรแกรมที่นิยมใช้ประมวลผล PLS-SEM คือ SmartPLS และ WrapPLS รุ่นทดลองใช้มีระยะเวลา 1 และ 3 เดือนตามลำดับ โดย SmartPLS ใช้ ง่ายกว่า ราคาแพงกว่า ภาพแบบจำลองที่ได้จากการคำนวณชัดเจนกว่าและมีตัวแปรสังเกตได้ในภาพ แต่ WrapPLS ไม่แสดงไว้ รูปภาพแบบจำลอง เป็นเส้นเล็ก ลางๆ แต่การดาวน์โหลดมาใช้ WrapPLS ทำได้ง่ายกว่า ในปัจจุบันมีโปรแกรมใหม่ ADANCO (<http://www.composite-modeling.com/>) มีระยะเวลาทดลองใช้ประมาณหนึ่งปี ลักษณะการใช้งานคล้ายกับ SmartPLS และราคาถูกกว่า อาจเพราะยังมีผู้ใช้ไม่แพร่หลายและมีสถิติ ที่ใช้วัดแบบจำลองใหม่ๆ เพิ่มจากสองโปรแกรมแรก

ตารางที่ 1 เกณฑ์วัดแบบจำลอง Outer หรือแบบจำลองการวัด (Measurement Model)

การวัด	ดัชนีวัด	เกณฑ์
Construct Reliability	Cronbach Alpha	>0.70 Hair, et al., (2010)
	Dijkstra-Henseler's rho (ρ_A)	>0.70 Henseler, Hubona & Ray (2016)
	Jöreskog's rho (ρ_C)	>0.70 Henseler, Hubona & Ray (2016)
	Composite Reliability คือ ความเชื่อมั่นเชิงองค์ประกอบ	>0.70 Bagozzi & Yi, (1988) และ Hair, et al., (2010)
	Indicator Reliability คือ ค่าความเชื่อมั่นของแต่ละดัชนี หรือตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัว หมายถึงค่าความแปรปรวนของตัวแปรสังเกตได้โดยตัวแปรแฝงแสดงถึงความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม	>0.70 Hulland, (1999) และ Chin (1998)
Convergent Validity	Average Variance Extracted ค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้	>0.50 Fornell & Larcker (1981) Hair et al., (2010)
	ความเที่ยงตรงเชิงเหมือน คือความเที่ยงตรงของมาตรวัดเพื่อแสดงให้เห็นว่าตัวชี้วัดสามารถวัด Construct เดียวกันได้	>0.5 Bagozzi & Yi, (1988) และ Hair et al., 2010
Discriminant Validity	ความเที่ยงตรงของมาตรวัดที่วัดได้เฉพาะแต่ Construct ของตน ไม่รวมมาตรวัด Construct อื่น ⁵ ใช้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) โดยใช้เกณฑ์ Fornell & Larcker และ Heterotrait-Monotrait Ratio of Correlations (HTMT)	Fornell & Larcker (1981) เสนอให้ (AVE) ของแต่ละตัวแปรแฝงควรมากกว่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง Henseler, Ringle & Sarstedt (2014) เสนอใช้ HTMT วัด Discriminant Validity ได้ดีกว่าเกณฑ์ของ Fornell & Larcker (1981)

ที่มา: ปรับปรุงจาก Henseler et al (2009), Wong, K.K.K. (2013) และ Henseler et al., (2016)

⁵ มนตรี พิริยะกุล และ บุญทวรรณ วิงวอน (2553)

ตารางที่ 2 เกณฑ์วัดแบบจำลอง Inner หรือ Structural Model

ดัชนีวัด	คำอธิบาย	เกณฑ์
Coefficient of Determination R^2		Chin (1998) กำหนดให้ 0.19 ขนาดเล็ก 0.33 ขนาดกลาง และ 0.67 ขนาดใหญ่ Hair, et al., กำหนดให้ 0.25 ขนาดเล็ก 0.50 ขนาดกลาง และ 0.75 ขนาดใหญ่
Predictive Relevance, Q^2	Stone-Geiser Test	>0 Geiser (1975) และ Stone (1974)
Effect Size, f^2	ค่าผลกระทบระหว่างตัวแปรแฝง	Cohen (2013) กำหนดให้ 0.02 ขนาดเล็ก 0.15 ขนาดกลาง และ 0.35 ขนาดใหญ่
Path Coefficient	ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง หรือ ค่าผลกระทบทางตรงของการวิเคราะห์เส้นทาง	ขนาด, เครื่องหมาย และ p-value Hair, et al., (2010)

ที่มา: ปรับปรุงจาก Roni, S.M. (2014) และ Henseler et al., (2016)

คุณภาพของแบบจำลองรวม: การพิจารณาคุณภาพของ PLS-SEM มี 3 รายการคือ หนึ่งพิจารณาแบบจำลองการวัด (Measurement Model หรือ Outer Model) สองพิจารณาจากแบบจำลองโครงสร้าง (Structural Model หรือ Inner Model) สามพิจารณาจากสมการถดถอยโครงสร้างแต่ละสมการในแบบจำลองโครงสร้าง (Tenenhouse et al., 2015) ในแบบจำลองการวัดพิจารณาจากค่าสถิติต่อไปนี้ Cronbach Alpha, Composite Reliability, Indicator Reliability, Average Variance Extracted, Discriminant Validity และ Convergent Validity ตามตารางที่ 1 ในขณะที่แบบจำลอง Inner พิจารณาตามตารางที่ 2

ผลการศึกษา

ข้อมูลตัวอย่างพบว่าเป็นหญิงและอาศัยที่เกาะแห่งนี้มานานกว่า 10 ปี ประมาณร้อยละ 60 เช่นเดียวกันเกิดที่เกาะประมาณร้อยละ 45 ที่เหลือมาจากสถานที่อื่น มีอายุระหว่าง 20-39 ปีร้อยละ 52.8 และ 40-60 ปีร้อยละ 38.8 มีระดับการศึกษามัธยมต้นจำนวนร้อยละ 35.3 มัธยมปลาย ปวช. และ ปวส. ร้อยละ 27.2 และปริญญาตรี 33.4 ชาวเกาะมีรายได้ไม่เกิน 3 หมื่นบาท จำนวนร้อยละ 60.9 และ 3-4 หมื่นบาทอีกร้อยละ 23.8 โดยมีการทำงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของเกาะโดยตรงประมาณร้อยละ 41.9

แบบจำลอง PLS-SEM แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ แบบจำลองการวัด (Outer Model หรือ Measurement Model) และแบบจำลองโครงสร้าง (Inner Model หรือ Structural Model) แบบจำลองการวัดแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้กับตัวแปรแฝง แบบจำลองโครงสร้างแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง แบบจำลองการวัดพิจารณาจากค่า Average Variance Extracted (AVE), Composite Reliability, Convergent Validity, Fornell-Larcker Criterion หรือ AVE^2 แบบจำลองโครงสร้างพิจารณาจากค่า Path Coefficient (Direct Effect) เป็นหลัก Inner Model ของการศึกษานี้เป็นแบบจำลอง Reflective คุณภาพแบบจำลองพิจารณาจากความเที่ยงตรง และความเชื่อถือได้ของมาตรวัด ความเที่ยงตรงเชิงเหมือนวัดด้วยค่าน้ำหนัก (Loading) ตัวชี้วัดต้องสูงกว่า 0.50 เป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติ ความเที่ยงตรงเชิงจำแนกพิจารณาค่า AVE ที่สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงมีค่าต่ำกว่ารากที่สองของ AVE (Fornell & Larcker, 1981) และความเชื่อถือได้วัดด้วย Cronbach Alpha, Dijkstra-Henseler's rho (ρ_A) และ Jöreskog's rho (ρ_C) ควรมีค่ามากกว่า 0.7 (Henseler, Hubona & Ray, 2016)

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาข้อมูลประชากร

ข้อมูลประชากรชาวเกาะ		จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
เพศ	หญิง	186	58.1
	ชาย	134	41.9
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ที่เกาะนี้	1-3 ปี	40	12.5
	4-6 ปี	52	16.3
	7-9 ปี	37	11.6
	10 ปีขึ้นไป	191	59.7
สถานที่เกิด	เกาะแห่งนี้	144	45.0
	ที่อื่น	176	55.0
อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	9	2.8
	20-39 ปี	169	52.8
	40-60 ปี	124	38.8
	60 ปีขึ้นไป	18	5.6
การศึกษา	มัธยมต้น	113	35.3
	มัธยมปลาย ปวช., ปวส.	87	27.2
	ปริญญาตรี	103	33.4
	สูงกว่าปริญญาตรี	13	4.1
รายได้ครอบครัวต่อเดือน	0-30,000 บาท	195	60.9
	30,001-40,000 บาท	76	23.8
	40,001-50,000 บาท	23	7.2
	มากกว่า 50,000 บาท	26	8.1
การทำงาน	เกี่ยวกับการท่องเที่ยวของเกาะแห่งนี้	134	41.9
	ไม่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวของเกาะแห่งนี้ โดยตรง	186	58.1

การศึกษานี้ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 28 ตัว ตัวแปรแฝง 6 โครงสร้าง ตามภาพที่ 1 วิเคราะห์โดยโปรแกรม ADANCO โดย Hair, et al., (2010) เสนอให้นำตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าน้ำหนักไม่ถึง 0.70 ออกจากสมการโครงสร้าง ซึ่งมี 2 ตัวแปรของความพึงพอใจของชุมชน คือ ความพึงพอใจด้านสิ่งแวดล้อม (SATIS3) ค่าน้ำหนัก 0.669 และความพึงพอใจทางด้านการแพทย์ (SATIS7) ค่าน้ำหนัก 0.576 จึงเหลือตัวแปรสังเกตได้จำนวน 26 ตัว

ขั้นตอนแรกของการวิเคราะห์ PLS-SEM คือทดสอบแบบจำลองการวัดว่ามีความเชื่อถือได้และมีความตรงเชิงจำแนกหรือไม่วัดโดยค่าน้ำหนักของตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัวต้องมีค่ามากกว่า 0.7 รวมถึงค่าสถิติ AVE, Dijkstra-Henseler's rho (ρ_A), Jöreskog's rho (ρ_C) และ Cronbach Alpha ซึ่ง AVE ควรจะมีค่ามากกว่า 0.5 (Hair, et al., 2012) ตารางที่ 4 แบบจำลองการวัดของตัวแปรแฝงมีค่าตั้งแต่ 0.6085 ไปจนถึง 0.7649 ความหมาย เช่น ค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนของตัวแปรสังเกตได้สามารถอธิบายได้ด้วยตัวแปรแฝงเมื่อเทียบกับความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนในการวัด มีค่าเท่ากับ 0.6085 หมายความว่า ตัวแปรแฝงผลประโยชน์ที่ชาวเกาะได้รับสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรสังเกตได้ร้อยละ 60.85 ค่า Dijkstra-Henseler's rho (ρ_A) ของตัวแปรแฝงทุกตัวมีค่าระหว่าง 0.8564 ถึง 0.8888 ค่าสถิติ Jöreskog's rho (ρ_C) มีค่าตั้งแต่ 0.8999 ถึง 0.9181 และ Cronbach Alpha มีค่า 0.8451 ไปจนถึง 0.8885 ซึ่งค่าที่เหมาะสมนั้นควรมากกว่า 0.70 ขึ้นไป ซึ่ง Hair et al., (2010) เสนอว่าการพิจารณาค่า R^2 ในการวิจัยทางสังคมศาสตร์แบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ ระดับอ่อน (Weak) 0.25 ระดับกลาง (Moderate) 0.50 ระดับพอเพียง (Substantial) 0.75

การวัดค่าความตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) ของแต่ละโครงสร้าง (ตัวแปรแฝง) ตามตารางที่ 5 แสดงเมทริกซ์ค่า AVE ตามเส้นทแยงมุมและค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรแฝง ซึ่ง Fornell & Larcker (1981) เสนอให้พิจารณา $(AVE)^2$ ของแต่ละตัวแปรแฝงควรมากกว่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง จากตารางมีค่าระหว่าง 0.6085 ถึง 0.7656 มีค่ามากกว่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง นอกจากนั้น Henseler et al., (2015) เสนอใช้ Heterotrait-Monotrait Ratio of Correlations (HTMT) วัดความตรงเชิงจำแนกด้วยโดยตรงมีค่าน้อยกว่า 1

ตารางที่ 4 ค่าสถิติของแบบจำลองการวัด

ตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้	Loading	AVE	Dijkstra-Henseler's rho (ρ_A)	Jöreskog's rho (ρ_c)	Cronbach's Alpha (α)
Islander Benefit		0.6085	0.8668	0.8999	0.8603
การท่องเที่ยวทำให้รายได้เพิ่มขึ้น (BENEF1)	0.7818				
การท่องเที่ยวทำให้งานที่กำลังทำอยู่มีความมั่นคงขึ้น (BENEF2)	0.7363				
ได้รับประโยชน์อื่นๆ จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของเกาะนี้ (BENEF3)	0.8269				
การท่องเที่ยวทำให้เกาะได้รับการดูแลด้านสิ่งแวดล้อม (ดิน อากาศ น้ำ) ดีขึ้น (BENEF4)	0.8004				
อาศัยที่เกาะนี้ทำให้มีความสุข สนุกสนาน และได้รับการพักผ่อน (BENEF5)	0.6983				
ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะนี้ (BENEF6)	0.8280				
Support for Tourism Development			0.8745	0.9028	0.8703
สนับสนุนการท่องเที่ยว และต้องการให้การท่องเที่ยวเป็นภาคส่วนสำคัญของเกาะนี้ (DEVEL1)	0.8575	0.6917			
เชื่อว่าชุมชนของท่านสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะนี้ (DEVEL2)	0.8290				
สนับสนุนให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ช่วยดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาเกาะนี้เพิ่ม (DEVEL3)	0.8317				
เชื่อว่าควรส่งเสริมการท่องเที่ยวของเกาะนี้ (DEVEL4)	0.8271				
เชื่อว่าการท่องเที่ยวเป็นเสาหลักของระบบเศรษฐกิจของเกาะนี้ (DEVEL5)	0.8125				

ตารางที่ 4 ค่าสถิติของแบบจำลองการวัด (ต่อ)

ตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้	Loading	AVE	Dijkstra-Henseler's rho (ρ_A)	Jöreskog's rho (ρ_c)	Cronbach's Alpha (α)
Positive Impact		0.7648	0.8888	0.9181	0.8885
ผลกระทบทางเศรษฐกิจด้านบวก (POS1)	0.8206				
ผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรมด้านบวก (POS2)	0.9250				
ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมด้านบวก (POS3)	0.8748				
Negative Impact		0.7649	0.8532	0.9068	0.8451
ผลกระทบทางเศรษฐกิจด้านลบ (NEGA1)	0.8968				
ผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรมด้านลบ (NEGA2)	0.8993				
ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมด้านลบ (NEGA3)	0.8268				
Community Satisfaction		0.6442	0.8774	0.9073	0.8486
ความพึงพอใจการบริการของรัฐ (SATIS1)	0.7712				
ความพึงพอใจในระบบการศึกษา (SATIS2)	0.7837				
ความพึงพอใจด้านการบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ (SATIS4)	0.8730				
ความพึงพอใจด้านเศรษฐกิจ (SATIS5)	0.8735				
ความพึงพอใจภาคประชาสังคมและประชาชน (SATIS6)	0.6978				
Islander' Quality of Life		0.6992	0.8564	0.9027	0.8558
สุขภาวะด้านวัตถุ (QOL1)	0.7815				
สุขภาวะด้านชุมชน (QOL2)	0.8613				
สุขภาวะด้านอารมณ์ (QOL3)	0.8337				
สุขภาวะด้านสุขภาพและความปลอดภัย (QOL4)	0.8653				

ตารางที่ 5 Discriminant Validity: Fornell-Larcker Criterion

Construct	Satisfaction	Islander Benefit	Support to Tourism	Positive Impact	Negative Impact	Quality of Life
Satisfaction	0.6442					
Islander Benefit	0.2902	0.6085				
Support to Tourism	0.0787	0.3429	0.6917			
Positive	0.3708	0.3852	0.2697	0.7648		
Negative	0.1510	0.0390	0.0704	0.1751	0.7656	
Quality of life	0.4544	0.4441	0.2762	0.4015	0.1165	0.6991

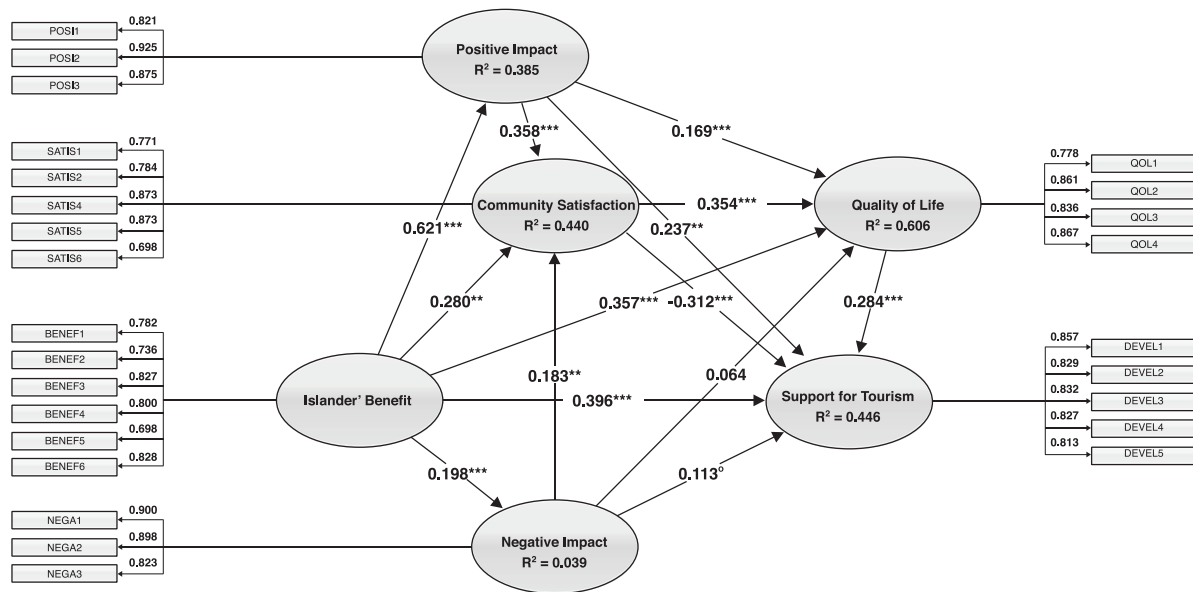
ตารางที่ 6 Discriminant Validity: Heterotrait-Monotrait Ratio of Correlations (HTMT)

Construct	Satisfaction	Islander Benefit	Support to Tourism	Positive	Negative	Quality of Life
Satisfaction						
Islander Benefit	0.6054					
Support to Tourism	0.3055	0.6664				
Positive	0.6991	0.7183	0.6048			
Negative	0.4559	0.2254	0.2906	0.4830		
Quality of life	0.7662	0.7683	0.6016	0.7425	0.3878	

ภาพที่ 2 พบว่าในตัวแบบโครงสร้างหรือตัวแปรแฝง ค่าน้ำหนักของตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัวมีค่าน้ำหนัก (Loading) สูงกว่า 0.7 มีตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 26 ค่า ตั้งแต่ 0.6978 ของ SATIS6 จนถึงสูงสุดเท่ากับ 0.9250 ของ POSI2 ค่าสถิติต่างๆ บ่งชี้ได้ว่าการแบบจำลองการวัดหรือ Outer Model ทุกโครงสร้างมีความน่าเชื่อถือได้สามารถแปลผลได้ (Hair, et al., 2013)

การวิเคราะห์ Inner Model พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient) เป็นหลัก ค่าดังกล่าวคือผลกระทบทางตรง (Direct Effect) ที่นำเสนอในภาพที่ 2 คือเป็นตัวเลขเดียวกับที่นำไปทดสอบสมมติฐานตามตารางที่ 7 รวมถึงค่าผลกระทบทางอ้อม (Indirect Effect) และผลกระทบรวม (Total Effect) คือค่าผลกระทบทางตรงและทางอ้อม จากภาพที่ 2 ค่า R^2 ของตัวแปรแฝงจำนวน 5 ตัว ซึ่งค่า R^2 ของผลกระทบทางอ้อม (NEGA) มีค่าเท่ากับ 0.039 น้อยกว่าระดับอ่อน ส่วนค่าอื่นมีค่าใกล้เคียง

ระดับกลาง ในตารางที่ 7 นำเสนอการทดสอบ 14 สมมติฐานพบว่า มี 4 สมมติฐานที่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงอย่างไม่มีนัยสำคัญเป็นไปตามทฤษฎี หรือไม่มีเครื่องหมายตามตั้งสมมติฐานไว้ ข้อที่น่าสังเกตคือ 4 สมมติฐานที่ได้รับการปฏิเสธนั้นเป็นผลกระทบทางตรงของ NEGA 3 สมมติฐานและผลกระทบทางอ้อม 1 สมมติฐาน คือ จากความพึงพอใจของชุมชนไปยังการสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยว กล่าวได้ว่ามี 10 สมมติฐานที่ได้รับการยอมรับโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99% และ 95% จำนวน 7 และ 3 สมมติฐานตามลำดับ

ภาพที่ 2 ผลการศึกษา

ตารางที่ 7 ผลการทดสอบสมมติฐานอาจหมายความว่า ถ้าชาวเกาะได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น มีอิทธิพลทำให้ผลกระทบด้านบวกจากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ความพึงพอใจของชุมชนที่มีต่อการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น คุณภาพชีวิตของชาวเกาะดีขึ้น ชาวเกาะจะสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ถ้าการท่องเที่ยวสร้างผลกระทบด้านบวกเพิ่มขึ้นจะมีอิทธิพลทำให้ชุมชนมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น และชาวเกาะจะสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น และคุณภาพชีวิตชาวเกาะดีขึ้น ถ้าความพึงพอใจของชุมชนต่อการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น มีอิทธิพลทำให้คุณภาพชีวิตของชาวเกาะดีขึ้น และสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น และถ้าการท่องเที่ยวทำให้คุณภาพชีวิตของชาวเกาะดีขึ้น จะทำให้ชาวเกาะสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 7 ทดสอบสมมติฐาน

Effect	Original Coefficient	Standard Error	t-value	p-value	Accept Reject
Islander' Benefit -> Positive Impact (H ₁)	0.6207	0.0407	15.2613	0.0000	ยอมรับ
Islander' Benefit -> Community Satisfaction (H ₂)	0.2799	0.0573	4.8876	0.0000	ยอมรับ
Islander' Benefit -> Negative Impact (H ₃)	0.1983	0.0647	3.0633	0.0022	ปฏิเสธ
Islander' Benefit -> Support for Tourism (H ₄)	0.3955	0.0660	5.9914	0.0000	ยอมรับ
Islander' Benefit -> Quality of Life (H ₅)	0.3572	0.0498	7.1687	0.0000	ยอมรับ
Positive Impact -> Community Satisfaction (H ₆)	0.3585	0.0685	5.2373	0.0000	ยอมรับ
Negative Impact -> Community Satisfaction (H ₇)	0.1827	0.0575	3.1781	0.0015	ปฏิเสธ
Positive Impact -> Support for Tourism (H ₈)	0.2367	0.0696	3.4026	0.0007	ยอมรับ
Positive Impact -> Quality of Life (H ₉)	0.1692	0.0587	2.8818	0.0040	ยอมรับ
Community Satisfaction -> Quality of Life (H ₁₀)	0.3543	0.0524	6.7595	0.0000	ยอมรับ
Negative Impact -> Quality of Life (H ₁₁)	0.0637	0.0445	1.4308	0.1525	ปฏิเสธ
Negative Impact -> Support for Tourism (H ₁₂)	0.1131	0.0603	1.8751	0.0608	ปฏิเสธ
Community Satisfaction -> Support for Tourism (H ₁₃)	-0.3120	0.0704	-4.4335	0.0000	ปฏิเสธ
Quality of Life -> Support for Tourism (H ₁₄)	0.2836	0.0822	3.4488	0.0006	ยอมรับ

ตารางที่ 8 อิทธิพลของตัวแปรที่มีผลต่อการสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยว

Effect	Beta (Direct Effects)	Indirect Effects	Total Effect	Cohen's f ²
Islander' Benefit -> Support for Tourism	0.3955	0.1901	0.5856	0.1343
Islander' Benefit -> Positive Impact	0.6207		0.6207	0.6266
Islander' Benefit -> Negative Impact	0.1983		0.1983	0.0409
Islander' Benefit -> Community Satisfaction	0.2799	0.2587	0.5386	0.0854
Islander' Benefit -> Quality of Life	0.3572	0.3085	0.6657	0.1820
Positive Impact -> Support for Tourism	0.2367	-0.0278	0.2089	0.0457
Positive Impact -> Community Satisfaction	0.3585		0.3585	0.1201
Positive Impact -> Quality of Life	0.1692	0.1270	0.2962	0.0339
Negative Impact -> Support for Tourism	0.1131	-0.0206	0.0925	0.0179
Negative Impact -> Community Satisfaction	0.1827		0.1827	0.0487
Negative Impact -> Quality of Life	0.0637	0.0647	0.1284	0.0080
Community Satisfaction -> Support for Tourism	-0.3120	0.1005	-0.2115	0.0835
Community Satisfaction -> Quality of Life	0.3543		0.3543	0.1783
Quality of Life -> Support for Tourism	0.2836		0.2836	0.0572

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์อิทธิพล ซึ่งสมมติฐานตั้งจากผลกระทบทางตรงหรือค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient) ผลการศึกษาที่มี 5 เส้นทางที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติตามสมมติฐาน เส้นทางที่มีผลกระทบรวมมากที่สุดเป็นเส้นทางจากผลประโยชน์ที่ชาวเกาะได้รับไปยังตัวแปรแฝงอื่นๆ คือผลกระทบด้านบวก ความพึงพอใจของชุมชน คุณภาพชีวิตชาวเกาะ และการส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะ แต่เส้นทางจากผลประโยชน์ที่ชาวเกาะได้รับไปยังผลกระทบทางลบจากการท่องเที่ยววันนี้มีค่าต่ำและเครื่องหมายไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

วัตถุประสงค์หลักของการศึกษานี้คือประเมินการสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยวของชาวเกาะ โดย การวิเคราะห์หือทธิพลของผลประโยชน์ที่ชาวเกาะได้รับที่มีต่อความพึงพอใจของชุมชน ผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านบวก ด้านลบ คุณภาพชีวิตชาวเกาะ ของเกาะสำคัญในอ่าวไทย 4 เกาะคือเกาะช้าง เกาะเต่า เกาะพะงัน และเกาะสมุย

2. การรับรู้ของประชาชนเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยว

การรับรู้ของประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวมีหลายรูปแบบ เช่น การรับรู้มูลค่าของการพัฒนาการท่องเที่ยว (Woo, et al., 2015) ประโยชน์ส่วนบุคคล (McGehee & Andereck, 2004) ความสุข (Rivera, et al., 2016) ภาพลักษณ์สถานที่ท่องเที่ยว (Stylidis, et al., 2014) ภาพรวมเศรษฐกิจ, สังคมวัฒนธรรม, ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในชุมชน (Byrd, Bosley, & Dronberger, 2009; Gursoy & Rutherford, 2004) หรือความพึงพอใจของชุมชน (Nunkoo & Ramkissoon, 2009) ในปัจจุบันการวิจัยถึงการรับรู้ของประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวเคลื่อนจากมหภาคมาเป็นจุลภาค (Xu, Barbieri, Anderson, Leung, Rozier-Rich, 2016) โดยกำหนดตัวแปรที่ชัดเจนเพื่อทำนายการรับรู้เรื่องการพัฒนาของประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (McGehee & Andereck, 2004) ในปัจจุบันมักเกี่ยวกับผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสังคม (Gursoy, Chi, & Dyer, 2009) ทฤษฎีที่นิยมนำมาใช้คือการแลกเปลี่ยนทางสังคม (The Social Exchange) เพื่อวัดการรับรู้ของชาวบ้านที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว เพราะทฤษฎีดังกล่าวได้รวมพลวัตเบื้องหลังการตัดสินใจของแต่ละคนเพื่อทำประสบการณ์ของตนให้มีมูลค่าสูงสุด (Andereck, Valentine, Knopf, & Vogt, 2005; Choi & Murray, 2010) ชาวเกาะจะสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยวถ้ารับรู้ว่ามีผลดีจากการท่องเที่ยวมีมากกว่าผลเสีย (Nunkoo & Ramkissoon, 2011)

3. การมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แม่แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยว ด้านที่ 5 ว่า “ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว” แต่ปัจจุบันการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวของยังขาดการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กนกพร สีดอกไม้, 2557) นั้น อาจหมายความว่ายุทธศาสตร์ด้านที่ 5 ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ต้องมีการดำเนินการต่อในอนาคต คือการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวต้องมีการบูรณาการการทำงานและกำหนดภารกิจร่วมกัน กำหนดขอบเขตการพัฒนาให้ชัดเจน กำหนดรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับพื้นที่สนับสนุน เพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างครบวงจร

4. การวิเคราะห์เส้นทางของผลประโยชน์ที่ชาวเกาะได้รับ

จากภาพที่ 2 และตารางที่ 8 เส้นทางที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่เกิดอิทธิพลขนาดใหญ่ทั้งทางตรงและอ้อมนั้นมีอิทธิพลมาจากผลประโยชน์ที่ชาวเกาะได้รับทั้งสิ้น เช่น ถ้ารวมอิทธิพลรวมทั้งหมดของการศึกษานี้จะได้ค่าประมาณ 4.3025 คิดเป็นอิทธิพลรวมของผลประโยชน์ที่ชาวเกาะได้รับไปยังตัวแปรแฝงอื่นๆ 5 ตัวนั้นได้ประมาณ 2.6089 ซึ่งมีความมากกว่าร้อยละ 50 ของอิทธิพลทั้งหมดรวมกัน คือ เมื่อพิจารณาผลกระทบทางตรงจากผลประโยชน์ที่ชาวเกาะได้รับไปยังตัวแปรทั้ง 5 นั้นเป็นค่าที่สูงกว่าด้านอื่นๆ หรือเมื่อพิจารณาผลกระทบโดยรวม (Total Effect) จากผลประโยชน์ที่ชาวเกาะได้รับไปยังผลกระทบด้านบวก คุณภาพชีวิตชาวเกาะ และการสนับสนุนการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้ชาวเกาะรับรู้ถึงประโยชน์และสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยว หมายความว่าผลประโยชน์ที่ชาวเกาะได้รับมีอิทธิพลมากต่อทั้งผลกระทบจากการท่องเที่ยว ทั้งด้านบวกและลบ ความพึงพอใจของชุมชน คุณภาพชีวิตชาวเกาะ และการสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยว ดังนั้นการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ชาวเกาะได้รับ หรือทำให้ชาวเกาะได้รับรู้ว่าชาวเกาะแต่ละคนจะได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างไร โดยให้ชาวเกาะหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว จะช่วยทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวประสบผลสำเร็จในระยะยาว (Nunko & Ramkissoon, 2011) ดังนั้นการพัฒนาหรือการจัดการการท่องเที่ยวจึงควรรวมเข้าไปในแผนและการพัฒนาของชุมชน เพราะการเข้าใจถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวจากมุมมองของชาวเกาะจะช่วยให้ประสบความสำเร็จในระยะยาวและเป็นการสร้างให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Woo, Kim, & Uysal, 2015) ด้วยผลประโยชน์ที่ชาวเกาะได้รับจากการท่องเที่ยว ทำให้ชุมชนมีความพึงพอใจจากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น การพัฒนาการท่องเที่ยวสามารถดำเนินการได้เต็มที่ ชาวเกาะยังมีความคิดเห็นว่าผลประโยชน์ที่ชาวเกาะได้รับเพิ่มขึ้นนั้นทำให้คุณภาพชีวิตของตนดีขึ้นด้วย และยังทำให้ชาวเกาะรู้สึกว่าการกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยวลดลงด้วย ประเด็นเรื่องคุณภาพชีวิตชาวเกาะนั้น Woo, Kim, & Uysal, (2015) แบ่งการวัดคุณภาพชีวิตออกเป็น 2 องค์ประกอบใหญ่คือ องค์ประกอบที่ไม่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิต (สุขภาวะด้านวัตถุ, QOL1; สุขภาวะด้านชุมชน, QOL2) และองค์ประกอบที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิต (สุขภาวะด้านอารมณ์, QOL3; สุขภาวะด้านสุขภาพและความปลอดภัย, QOL4) ซึ่ง Ko & Stewart (2002) พบความสัมพันธ์ระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลจากการพัฒนาการท่องเที่ยวกับสุขภาวะด้านชุมชน ขณะที่ Andereck & Nyaupane (2011) พบว่าการเพิ่มผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว เช่น การมีเทศกาลงาน ภัตตาคาร และแหล่งดึงดูดใจเพิ่มขึ้น จะช่วยทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น ซึ่ง Ko & Stewart (2002) วัดคุณภาพชีวิตของประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวจากภาพรวมของความพึงพอใจในชีวิตของชุมชน เช่น ความพึงพอใจในบริการของชุมชน เป็นต้น

จากผลการศึกษาถ้าต้องการให้ชาวเกาะสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยวสามารถส่งเสริมได้ **4 เส้นทาง** คือ สร้างประโยชน์หรือทำให้ชาวเกาะทราบถึงผลประโยชน์ที่ชาวเกาะได้รับจากการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยตรง ช่องทางนี้มีอิทธิพลรวม 0.5856 โดยอีก 3 ช่องทางนั้นดำเนินการผ่านผลกระทบทางบวก ความพึงพอใจของชุมชน และคุณภาพชีวิตชาวเกาะ 4 เส้นทางนี้มีผลกระทบรวมมากกว่าครึ่งหนึ่งของผลกระทบทั้งหมดของการศึกษานี้

5. การวิเคราะห์เส้นทางอื่น ๆ ที่ยอมรับสมมติฐาน

ผลกระทบด้านบวกจากการท่องเที่ยวมีอิทธิพลระดับกลางต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและคุณภาพชีวิตชาวเกาะ แต่มีอิทธิพลสูงต่อความพึงพอใจของชุมชนจากการท่องเที่ยว ดังนั้นการพัฒนาการท่องเที่ยวต้องแสดงให้เห็นถึงผลดีจากการท่องเที่ยวอย่างชัดเจน เพราะปัจจัยดังกล่าวมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของชุมชน การพัฒนาการท่องเที่ยวและคุณภาพชีวิตของชาวเกาะ นอกจากนั้นคุณภาพชีวิตชาวเกาะมีอิทธิพลระดับกลางต่อการสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยว หมายความว่าต้องการให้การพัฒนาการท่องเที่ยวประสบผลสำเร็จดี ควรแสดงให้เห็นว่าชาวเกาะจะมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นได้อย่างไรจากการพัฒนาการท่องเที่ยว และความพึงพอใจของชุมชนมีอิทธิพลขนาดกลางต่อคุณภาพชีวิตของชาวเกาะ หมายความว่าในการพัฒนาการท่องเที่ยวต้องคำนึงถึงความพึงพอใจของชุมชนด้วย เพราะปัจจัยดังกล่าวชาวเกาะคาดหวังจะทำให้คุณภาพชีวิตตนดีขึ้นได้ด้วยจากการพัฒนาการท่องเที่ยว

6. การวิเคราะห์เส้นทางที่ปฏิเสธสมมติฐาน

การศึกษานี้ผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยวมีอิทธิพลทางตรงกับตัวแปรแฝงอื่นๆ 4 เส้นทาง และมีการปฏิเสธสมมติฐานดังกล่าวทั้งหมด แม้ประชาชนเข้าใจถึงผลกระทบของการพัฒนาการท่องเที่ยวว่ามีทั้งคุณและโทษ (Gursoy et al., 2010; Easterling, 2004) แต่นักวิจัยจำนวนมาก (Andereck, & Vogt, 2000; Turker & Özturk, 2013) พบว่าประชาชนยอมรับหรือทนผลลบที่เกิดจากการท่องเที่ยวได้ โดยคำนึงว่าการท่องเที่ยวสร้างผลดีมากกว่า เช่น สร้างมาตรฐานการครองชีพที่ดีขึ้น คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีตำแหน่งงานเพิ่มขึ้น เศรษฐกิจของเกาะดีขึ้น เช่น ถ้ามีขยะเพิ่มขึ้นมาจากนักท่องเที่ยวเพิ่ม ชาวเกาะอาจไม่เรียกร้องให้มีนักท่องเที่ยวลดลง แต่คงหาวิธีจัดการขยะหรือเรียกร้องให้หน่วยงานปกครองท้องถิ่นดำเนินการ เนื่องจากเกาะมีอาณาเขตที่ชัดเจนและห่างแผ่นดิน ระบบเศรษฐกิจของเกาะที่ศึกษาล้วนขึ้นอยู่กับการท่องเที่ยว ถ้าไม่มีการท่องเที่ยวเศรษฐกิจของเกาะอาจซบเซามาก การศึกษานี้พบความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบลบจากการท่องเที่ยวกับการสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวว่ายังไม่มี ความชัดเจนและสับสน เช่นเดียวกับ Weaver & Lawton (2013).

ในขณะที่มีการปฏิเสธสมมติฐานที่ 13 ที่ความพึงพอใจชุมชนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการสนับสนุนพัฒนาการท่องเที่ยว แต่ผลการศึกษาได้เครื่องหมายเป็นลบ แม้ความสัมพันธ์ดังกล่าวมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 อาจเป็นเพราะเกาะที่ศึกษามีการพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับสูง ทำให้ชาวเกาะอาจไม่พึงพอใจจากปัญหาการจราจรและที่จอดรถ อาชญากรรม เงินเฟ้อและอื่นๆ (Pearce, 1980)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้: จากการศึกษาพบว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะ เกี่ยวทั้งผลประโยชน์ที่ชาวเกาะได้รับ ความพึงพอใจของชุมชน ผลกระทบด้านบวกจากการท่องเที่ยว และ คุณภาพชีวิตของชาวเกาะ หมายความว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะ ภาครัฐต้องใส่ใจทัศนคติของชาวเกาะ เป็นอย่างยิ่งในฐานะผลิตภัณฑ์หลักสำคัญของการท่องเที่ยวเกาะ โดยต้องส่งเสริมให้ชาวเกาะมีส่วนร่วม ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต: การศึกษานี้หวังเป็นช่องทางหนึ่งที่จะกระตุ้นให้มีการใช้ และศึกษา PLS-SEM ในประเทศไทยเพิ่มขึ้น ซึ่งปัจจุบันนับว่ามีน้อยมาก ทั้งที่ PLS-SEM และ CB-SEM มีการ พัฒนามาพร้อมกัน มีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกัน ข้อดีของวิธี PLS-SEM มีหลายประการ โดยเฉพาะข้อมูล ไม่จำเป็นต้องกระจายแบบปกติ ใช้ตัวอย่างขนาดเล็กกว่า แบบจำลองซับซ้อนมากกว่า และในทางปฏิบัติ ไม่ต้องปรับแบบจำลองตามวิธี CB-SEM ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ใช้เวลามาก ถ้างานวิจัยไม่ได้ทำเพื่อค้นหาทฤษฎีใหม่ การใช้ PLS-SEM ช่วยประหยัดเวลาค่าใช้จ่ายมากกว่าวิธี CB-SEM ในต่างประเทศ PLS-SEM นิยมใช้เป็น เครื่องมือในการวิจัย ปัจจุบัน PLS-SEM มีการพัฒนาขึ้นมาก ทั้งโปรแกรมสำเร็จรูปที่นำมาใช้วิเคราะห์และทฤษฎี เช่น PATHMOX, FIMIX-PLS, FPLS-LCD, PLS-GAS, REBUS-PLS, PLS-TPM (Sarstedt, 2008)⁶ การแก้ปัญหา จึงมีความหลากหลายและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ปัจจุบันการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้เรื่องการท่องเที่ยวของชาวเกาะในประเทศไทยยังมีไม่มากนัก เพื่อให้งานวิจัยเป็นสารสนเทศหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นให้ชาวเกาะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว ของเกาะตนเองเพิ่มขึ้น ควรมีการศึกษาการรับรู้ของชาวเกาะในเรื่องต่อไปนี้เพิ่มขึ้น คือ มูลค่าของการพัฒนา การท่องเที่ยว ประโยชน์และความสุขของชาวเกาะที่ได้รับจากการท่องเที่ยว ภาพลักษณ์สถานที่ท่องเที่ยว ภาพรวมเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเกาะ รวมถึงความพึงพอใจของชุมชน

คำขอบคุณ

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่ทราบชื่อ ได้ให้ข้อเสนอแนะ ช่วยให้การศึกษานี้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น

⁶ PATHMOX = the path modeling segment tree, FIMIX-PLS = the finite mixture-PLS, FPLS-LCD = fuzzy PLS path modeling for latent class detection, PLS-GAS = PLS genetic algorithm segmentation, REBUS-PLS = response-based unit segmentation in PLS path modelling, PLS-TPM = typological path modelling

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนกพร สีดอกไม้ (2557). นโยบายการจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรณีศึกษา เกาะสมุย. วารสารเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการและงานวิจัย, 21(1)
- มนตรี พิริยะกุล และบุญทวรรณ วิงวอน. (2553). ตัวกำหนดการรับรู้ผลการดำเนินงาน การรับรู้ถึงความรับผิดชอบต่อสังคม การรับรู้ถึงคุณภาพสินค้า/บริการ และพฤติกรรมการเป็นลูกค้าที่ดีของห้างค้าปลีกสมัยใหม่ในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย. วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทร์วิโรฒ, 1(1), 20-44.
- มนตรี พิริยะกุล (2553). ตัวแบบเส้นทางกำลังสองน้อยที่สุดบางส่วน. ประชุมวิชาการสถิติและสถิติประยุกต์ ครั้งที่ 11 ประจำปี 2553. สืบค้นเมื่อ 2 มีนาคม 2559 จาก http://www3.ru.ac.th/research/30_7_53_1.pdf
- ราชกิจจานุเบกษา (2554). ประกาศคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ เรื่อง แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559. สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2559 จาก http://www.tica.or.th/images/plan_tourism2555-2559/2555-2559.pdf
- อนุวัฒน์ นทีวัฒนา (2551). ความหลากหลายของเกาะในประเทศไทย. เอกสารเผยแพร่สำนักความหลากหลายทางชีวภาพในทะเลและชายฝั่ง ฉบับที่ 39, กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, กรุงเทพฯ.

ภาษาอังกฤษ

- Ahmed, Z.U. & Krohn, F.B. (1992). Understanding the unique consumer behavior of Japanese tourists. *Journal of Travel and Tourism Marketing*, Vol. 1, No.3, 73-87.
- Ahn, B. Y., Lee, B. K., & Shafer, C. S. (2002). Operationalizing sustainability in regional tourism planning: an application of the limits of acceptable change framework. *Tourism Management*, 23, 1-15.
- Allen, L. R., Long, P. T., Perdue, R. R., & Kieselbach, S. (1988). The Impact of Tourism Development on Residents' Perceptions of Community Life. *Journal of Travel Research*, 27(1), 16-21.
- Allen, L. R., Hafer, H. R., Long, R. & Perdue, R. R. (1994). Rural residents' attitudes toward recreation and tourism development. *Journal of Travel Research*, 31(4), 27-33.
- Andereck, K. L., & Vogt, C. A. (2000). The Relationship between Residents' Attitudes toward Tourism and Tourism Development Options, 39(1), 27-36.

- Andereck, K. L., Valentine, K.M., Knopf, R. C., & Vogt, C. A., (2005). Residents' Perceptions of Community Tourism Impacts, *Annals of Tourism Research*, 32(4), 1056-1076.
- Andereck, K. L., & Nyaupane (2011). Exploring the Nature of Tourism and Quality of Life Perceptions among Residents. *Journal of Travel Research*. 50(3), 248-460.
- Andrew, L. (2007). Residents attitudes towards tourism in Bigodi village, Uganda, *Tourism Management*, 2007(28): 876–885.
- Andrews, F. M. & Withey, S. B. (1976). *Social Indicators of Well-being: Americans' Perceptions of Life Quality*, Plenum, New York, in press.
- Ap, J. (1992). Residents' Perceptions on Tourism Impact. *Annals of Tourism Research*, 19: 665-90.
- Aref, F. (2010). Residents' attitudes towards tourism impacts: A case study of Shiraz, Iran. *Tourism Analysis*, 15(2), 253-261.
- Argyle, M., & Lu, L. (1990). Happiness and social skills. *Personality and Individual differences*, 11, 1255-1261.
- Argyle, M., & Lu, L. (1990). The happiness of extraverts. *Personality and Individual Differences*, 11, 1011-1017.
- Astrachan, C.B., Patel, V.K. & Wanzenried, G. (2014). A comparative study of CB-SEM and PLS-SEM for theory development in family firm research., *Journal of Family Business Strategy*, 5(1). 116-128.
- Bagozzi, R. P., & Yi, Y. (1988). On the evaluation of structural equation models. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 16(1), 74–94.
- Barclay, D., Thompson, R., and Higgins, C. (1995). The Partial Least Squares (PLS) Approach to Causal Modeling: Personal Computer Adoption and Use an Illustration. *Technology Studies* (2:2), 285-309.
- Bastias-Perez, P. & Var, T. (1995). Perceived impacts of tourism by residents. *Annals of Tourism Research*, 22(1), 208-210.
- Bojanic, D.C., & Lo, M. (2016). A comparison of the moderating effect of tourism reliance on the economic development for islands and other countries. *Tourism Management*, 53, 207-214.
- Bollen, K. A., & Davis, W. R. (2009). Causal indicator models: Identification, estimation, and testing. *Structural Equation Modeling*, 16(3), 498-522.
- Byrd, E. T., H. E. Bosley, & M. G. Dronberger (2009). Comparisons of Stakeholder Perceptions of Tourism Impacts in Rural Eastern North Carolina. *Tourism Management*, 30(5): 693-703.

- Chin, W. W. (1998). The partial least squares approach to structural equation modeling. In G. A. Marcoulides (Ed.), *Modern methods for business research* (295–336). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Chin, W. W., & Newsted, P. R. (1999). Structural Equation Modeling Analysis with Small Samples Using Partial Least Squares, in *Statistical Strategies for Small Sample Research*, R. H. Hoyle (ed.), Sage Publications, Thousand Oaks, CA, 307-341.
- Choi, H. C., & Murray, I. (2010). Resident attitudes toward sustainable community tourism. *Journal of Sustainable Tourism*, 18(4), 575-594.
- Cooke, K. (1982). Guidelines for Socially Appropriate Tourism Development in British Columbia. *Journal of Travel Research* 21(1): 22-28.
- Cummins, R.A. (1996). The domains of life satisfaction: An attempt to order chaos. *Social Indicators Research*, 38, 303-332.
- Cummins, R.A. (1997). *Directory of Instruments to Measure Quality of Life and Cognate Areas – Third Edition*. Melbourne: School of Psychology, Deakin University.
- Deery, Margaret, and Jago, Leo, & Fredline, Liz (2012). Rethinking Social Impacts of Tourism Research: A New Research Agenda. *Tourism Management*, 33(1), 64-73.
- Delibasic, R., Karlsson, P., Lorusso, A., Rodriguez, A., & Yliruusi, H. (2008). Quality of life and tourism in Budecsko, *Journal of Sustainable Tourism*, 1(2), 112-120.
- Diamantopoulos A, & Winklhofer, H. (2001). Index Construction with Formative Indicators: An Alternative to Scale Development. *Journal of Marketing Research*, 38(2), 269–277.
- Diamantopoulos, A. & Riefler, P. (2011). Using formative measurement in international marketing models: A cautionary tale using consumer animosity as an example. *Advances in International Marketing*, 22: 11-30.
- Diener E., Diener M., & Diener C. (1995). Factors Predicting the Subjective Well-Being of Nations, *Journal of Personality and Social Psychology*, 69(5), 851-864.
- Dijkstra, T. K., (2010). Latent variables and indices: Herman Wold’s basic design and partial least squares. In: Vinzi, V. E., Chin, W. W., Henseler, J., Wang, H. (Eds.), *Handbook of Partial Least Squares: Concepts, Methods, and Applications*. Vol. II of *Computational Statistics*. Springer, Heidelberg, Dordrecht, London, New York, pp. 23-46.
- Dong W. K., William P. S. (2002) A structural equation model of residents’ attitudes for tourism development, *Tourism Management*, (23): 521-530.

- Dyer, P., Gursoy, D., Sharma, B. & Carter, J. (2007). Structural modeling of resident perceptions of tourism and associated development on the Sunshine Coast, Australia. *Tourism Management*, 28(2), 409-422.
- Easterling, D. (2004). The Residents' Perspective in Tourism Research: A Review and Synthesis. *Journal of Travel and Tourism Marketing*, 17(4), 45-62.
- Enzenberger, H.M. (1994). *The civil war from L.A. to Bosnia*. New York, the New Press.
- Fornell, C., & Larcker, D.F., (1981). Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *Journal of Marketing Research*, 18(1), 39-50.
- Geisser, S. (1975). The predictive sample reuse method with applications. *J. Amer. Statist. Assoc.*, 70: 320–328.
- Gefen, D., Straub, D. W., & Boudreau, M.-C. (2000). Structural Equation Modeling and Regression: Guidelines for Research Practice, *Communications of the Association for Information Systems* 4(7), 1-70.
- Gursoy, D., Jurowski, C., & Uysal, M. (2002). Resident attitudes: A structural modelling approach. *Annals of Tourism Research*, 29(1), 79-105.
- Gursoy, D. & Rutherford, D. (2004). Host attitudes toward tourism: An improved structural modeling approach. *Annals of Tourism Research* 31(3): 495-516.
- Gursoy, D., Chi, C. G., & Dyer, P. (2009). An examination of locals' attitudes. *Annals of Tourism Research*, 36(4), 723-726.
- Gursoy, D., Chi, C.G., & Dyer, P. (2010). Locals' attitudes toward mass and alternative tourism: The case of Sunshine Coast, Australia. *Journal of Travel Research*, 49(3), 381-394.
- Guzman, T.L., Agüera, F.O., Martín, J.A.M. & Ribeiro, M.A. (2016). The all-inclusive tourism system in Cape Verde islands: The tourists' perspective. *Journal of Hospitality and Tourism Management* 29, 9-16.
- Haggard, L. M., Granzin, K. L. & Painter, J. (1995). Quality-of life and the leisure-life experience: Development and test of a structural model. In H. Lee Meadow, M. Joseph Sirgy, & Don R. Rahtz (Eds.), *Developments in Quality-of-Life Studies in Marketing*, vol. 5 (pp. 144). DeKalb, Illinois: Academy of Marketing Science and the International Society for Quality-of-Life Studies.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis* (7th ed.). Englewood Cliffs: Prentice Hall.
- Hair, J.F., Ringle, C.M., & Sarstedt, M. (2011). PLS-SEM: Indeed a Silver Bullet. *Journal of Marketing Theory and Practice*, 19(2), 139-151.

- Hair, J. F., Sarstedt, M., Pieper, T. M., & Ringle, C. M. (2012). The use of partial least squares structural equation modeling in strategic management research: a review of past practices and recommendations for future applications. *Long Range Planning*, 45(5-6), 320-340.
- Hair, J. F., Hult, G. T. M., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2013). *A Primer on Partial Least Squares Structural Equation Modeling (PLS-SEM)*. Thousand Oaks: Sage.
- Hawaii Tourism Authority. (2006). 2006 Survey of Resident Sentiments on Tourism in Hawaii.
- Henseler, Jörg; Dijkstra, Theo K. (2015). ADANCO 2.0. Kleve: Composite Modeling, <http://www.compositemodeling.com>.
- Henseler J, Ringle CM, & Sinkovics RR (2009). The Use of Partial Least Squares Path Modeling in International Marketing. *Advances in International Marketing*, 20, 277-319.
- Henseler, J., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2015). A new criterion for assessing discriminant validity in variance-based structural equation modeling. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 43(1), 115-135.
- Henseler, Jörg; Hubona, Geoffrey; Ray, Pauline Ash (2016). Using PLS path modeling in new technology research: updated guidelines. *Industrial Management & Data Systems*, 116(1), 2-20.
- Hu, L.-T., & Bentler, P. (1995). Evaluating model fit. In R. H. Hoyle (Ed.), *Structural Equation Modeling. Concepts, Issues, and Applications*, 76-99, London: Sage.
- Huang, Y.H., & Stewart, W. P. (1996). Rural Tourism Development: Shifting Basis of Community Solidarity. *Journal of Travel Research*, 34(4): 26-31.
- Hui, B. S., & Wold, H. (1982). Consistency and Consistency at Large in Partial Least Squares Estimates, in *Systems Under Indirect Observation, Part II*, K. G. Jöreskog and H. Wold (eds.), North Holland, Amsterdam, 1982, pp. 119-130.
- Hulland, J. (1999). Use of partial least squares (PLS) in strategic management research: a review of four recent studies. *Strategic Management Journal*, 20(2), 195-204.
- Jarvenpaa, S. L. and Majchrzak, A.(2008). Knowledge Collaboration Among Professionals Protecting National Security: Role of Transactive Memories in Ego-centered Knowledge Networks, *Organization Science* 19(2), 260-279.
- Joreskog, H. & Wold (1982). The ML and PLS techniques for modeling with latent variables: historical and competitive aspects. In K. G. Jöreskog and H. Wold, editors, *Systems under indirect observation, Part 1*, North-Holland, Amsterdam, 263-270.

- Keogh, B. (1989). Resident Recreationists' Perceptions and Attitudes with Respect to Tourism Development. *Journal of Applied Recreation Research*, 15(2): 72-83.
- Kim, K. (2002). The effects of tourism impacts upon quality of life residents in the community. Virginia Polytechnic Institute and State University, Blacksburg, Virginia.
- Kim, K., Uysal, M., & Sirgy, M. J. (2013). How does tourism in a community impact the quality of life of community residents? *Tourism Management*, 36, 527-540.
- King, B., Pizam, A., & Milman, A. (1993). Social Impacts of Tourism: Host Perceptions, *Annals of Tourism Research* 20, 650-665.
- Ko, D. W., & Stewart, W. P. (2002). A structural equation model of residents' attitudes for tourism development. *Tourism Management*, 23(5), 521-530.
- Layard. (2005). *Happiness: Lessons from a New Science*. New York: Penguin.
- Lee, L., Petter, S., Fayard, D., & Robinson, S. (2011). On the Use of Partial Least Squares Path Modeling in Accounting Research, *International Journal of Accounting Information Systems* 12(4), 305-328.
- Liu, J. C., & Var, T. (1986). Resident Attitudes toward Tourism Impacts in Hawaii. *Annals of Tourism Research*, 13(2), 193-214.
- Lohmoller JB (1989). *Latent Variable Path Modeling with Partial Least Squares*. Physica, Heidelberg.
- Long, P. T., Perdue, R. R., & Allen, L. (1990). Rural Resident Tourism Perceptions and Attitudes by Community Level of Tourism. *Journal of Travel Research*, 28(3), 3-9.
- McGehee, N.; Andereck, K. (2004). Factors predicting rural residents' support of tourism. *Journal of Travel Research*. 43(2): 131-140.
- Norman, W. C., Harwell, R., & Allen, L. R. (1997). The role of recreation on the quality of life of residents in rural communities in South Carolina. In H. Lee Meadow (Ed.) *Development in Quality-of-Life Studies in Marketing*, vol. 1 (pp. 65). Blacksburg, Virginia: International Society for Quality-of-Life Studies.
- Nunkoo, R., & Ramkissoon, H. (2009). Influence of Values on Residents' Attitudes to Tourism. *Tourism Analysis*, 14 (1): 241-244.
- Nunkoo, R., & Ramkissoon, H. (2011). Developing a community support model for tourism. *Annals of Tourism Research*, 38(3), 964-988.
- Paloutzian, R.F., & Ellison, C.W. (1982). Loneliness, spiritual well-being and the quality of life. In L.A. Peplan & D. Pearlman (Eds.), *Loneliness: a sourcebook of current theory, research and therapy*. New York: Wiley.

- Paloutzian, R. F. (1997). Religious and spiritual factors in individual and societal well-being, in *Spiritual Well-Being, Loneliness, and Perceived Quality of Life*, symposium presented at the annual meeting of the American Psychological Association, New York, September 1979, R. F. Paloutzian, Chair.
- Parke, R., & Sheldon, E. B. (1974). Social indicator one year later: An overview. In R. L. Clewett & J. C. Olson (Eds.), *Social Indicators and marketing* (pp. 9-26). Chicago: American marketing Association.
- Pearce J., (1980). Host Community Acceptance of Foreign Tourists: Strategic Considerations, *Annals of Tourism Research*, 7(2): 224-235.
- Perdue, R. R., Long, P. T. & Allen, L. (1987). Rural resident tourism perceptions and attitudes. *Annals of Tourism Research*, 14, 420-429.
- Perdue, R. R., Long, P. T., & Gustke, L. D. (1991). The effect of tourism development on objective indicators of local quality of life. *Tourism: Building credibility for a credible industry*. Paper presented at the The 22nd Annual TTRA Conference, Travel and Tourism Research Association, Salt Lake City, UT.
- Page-Wood, E. P., Lane, P. M., & Lindquist, J. D. (1990). The leisure components in quality of life: Quality leisure and the forth dimension. In H. Lee Meadow & M. Joseph Sirgy (Eds.), *Quality-of-Life Studies in Marketing and Management* (pp. 215-226). Blacksburg, Virginia: Virginia Tech, Center for Strategy and Marketing Studies.
- Puczko, L., & Smith, M. (2001). Tourism-specific quality-of-life index: The Budapest model. In M. Budruk & R. Phillips (Eds.), *Quality of life community indicators for parks, recreation and tourism* Springer.
- Reinartz, W., Haenlein, M., Henseler, J., (2009). An empirical comparison of the efficacy of covariance-based and variance-based SEM. *International Journal of Research in Marketing* 26(4), 332–344.
- Ringle, C. M., M. Sarstedt & D. W. Straub (2012). A Critical Look at the Use of PLS-SEM in *MIS Quarterly*. *MIS Quarterly* 36(1): iii-xiv.
- Ritchie, J.R.B. (1988). Consensus policy formulation in tourism: Measuring resident views via survey research. *Tourism Management*, 9(3), 199-212.
- Rivera, M., Croes, R. & Lee, S.H. (2016). Tourism development and happiness: A residents' perspective. *Journal of Destination Marketing & Management*. 5, 5-15.
- Robins, R. W., Trzesniewski, K. H., Tracy, J. L., Gosling, S. D., & Potter, J. (2002). Global self-esteem across the life span. *Psychology and Aging*, 17, 423-434.

- Sarkar, M. B., Echambadi, R., Cavusgil, S. T., & Aulakh, P. S. (2001). The influence of complementarity, compatibility, and relationship capital on alliance performance. *Journal of the Academy of Marketing Science* 29(4): 358-373.
- Sarstedt, M. (2008). A Review of Recent Approaches for Capturing Heterogeneity in Partial Least Squares Path Modelling. *Journal of Modelling in Management* 3(2), 140-61.
- Sirgy, J. & Cornwell, T. (2000). Further validation of Sirgy et al.'s measure of community quality of life. *Social Indicators Research*, 56(12), 5-143.
- Sirgy, M. J. (2001). *Handbook of quality-of-life research: An ethical marketing perspective*. Dordrecht: Kluwer.
- Spanou, E. (2007). The Impact of Tourism on the Sociocultural Structure of Cyprus, *Tourismos: an International Multidisciplinary Journal of Tourism*, 2(1), 145-162.
- Sharma, B., Dyer, P., Carter, J., & Gursoy, D. (2008). Exploring residents' perceptions of the social impacts of tourism on the Sunshine Coast, Australia. *International Journal of Hospitality and Tourism Administration*, 9(3), 288-311.
- Smith, V. (1992). Hosts and guests revisited. *The American Behavioral Scientist*, 36, 187-199.
- Stone, M. (1974). Cross-validators choice and assessment of statistical predictions. *J. Roy. Statist. Soc. Ser. B*, 36: 111-147. With discussion and a reply by the authors.
- Styliadis, D., Biran, A., Sit, J., Szivas, E. M. (2014). Residents' support for tourism development: The role of residents' place image and perceived tourism impacts, *Tourism Management*, 45: 260-274.
- Tosun, C. (2002). Host Perceptions of Impacts: A Comparative Tourism Study." *Annals of Tourism Research* 29, 231-53.
- Turker, N & Öztürk, S. (2013) Perceptions of Residents Towards The Impacts of Tourism in the Küre Mountains National Park, Turkey. *International Journal of Business and Social Science*, 4(2).
- Var, J., & Kim. S. (1990). *Research Methods for Leisure and Tourism: A Practical Guide*. 3rd ed. Harlow: Prentice Hall.
- Veenhoven, R. (2005). Apparent quality-of-life in nations: How long and happy people live. *Social Indicators Research*, 61-86.
- Yoon, Y., Gursoy, D., & Chen, J. (2001). Validating a tourism development theory with structural equation modeling. *Tourism Management*, 22, 363-372.
- Wagner, J. A., III. (1995). Studies of individualism-collectivism: Effects on cooperation in groups. *Academy of Management Journal*, 38, 152-172.

- Walpole, M., & Goodwin, H. (2001). Local attitudes towards conservation and tourism around Komodo National Park, Indonesia. *Environmental Conservation*, 28, 160-166.
- Weaver, D., & Lawton, L.(2001). Resident Perceptions in the Urban Rural Fringe. *Annals of Tourism Research* 28, no. 2 : 439-58.
- Weaver, D. B., & Lawton, L. J. (2013). Resident perceptions of a contentious tourism event. *Tourism Management*, 37, 165-175.
- Wold, H. (1975). PLS path models with latent variables: the nipals approach. In H. M. Blalock, A. Aganbegian, F. M. Borodkin, R. Boudon, and V. Cappecchi (Eds.), *Quantitative sociology: international perspectives on mathematical and statistical modeling*. New York: Academic Press.
- Wold, H. (1985). Partial least squares. In S. Kotz, and N. L. Johnson, (Eds.), *Encyclopedia of Statistical Sciences*, Vol. 6 (pp. 581–591). New York: Wiley.
- Wong, K.K.K. (2014). Partial Least Squares Structural Equation Modeling (PLS-SEM) Techniques Using SmartPLS. *Marketing Bulletin*, 24, 1-32.
- Woo, E., Kim, H., & Uysal, M. (2015). A Measure of Quality of Life in Elderly Tourists', *Applied Research in Quality of Life*, Vol. (forthcoming), No.
- Xu, S., Leung, Y.-F., & Barbieri, C. (2016). Characterizing themed touring routes: A geospatial and tourism evaluation of wine trails. *Tourism Planning and Development*, 13(2), 168-184.

TRANSLATED THAI REFERENCES (ส่วนที่แปลรายการอ้างอิงภาษาไทย)

- Kanokporn Sredogmai (2014). Applied Sustainable Tourism Management Policy of the Tourism Authority of Thailand: Case Study - Koh Samui, วารสารเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการและงานวิจัย, 21(1).
- Pisamai Jarujittipant (2014). Potential for Ecotourism Development in Koh Samui. Journal of Social Sciences Srinakharinwirot University, 17, 131-150.
- Montree Piriyakul & Boontawan Wingworn (2010). Determinant of perceived performance, perceived CSR, perceived product and service quality, customer zitzhenchip behavior of modern trade in Nortern region of Thailand. Srinakharintarawirof Business Journal, 1(1), 20-44.
- Montree Piriyakul (2010). Partial Least Square Path Modeling (PLS Path Modeling). The 11th Statistic and Apply Statistics Conference 2010. Retrived March 2, 2016 from http://www3.ru.ac.th/research/30_7_53_1.pdf
- Royal Thai Government Gazette (2010). Accamation of the National Tourism Development Policy Committee on the national tourism development plan, 2012-2016. Reteived 10 April 2016 from http://www.tica.or.th/images/plan_tourism2555-2559/2555-2559.pdf
- Anuwat Nateewatana. (2008). Biodiversity of island in Thailand. Document of division of marine and coastal diversity, no. 39, department of marine and coastal resources, Ministry of natural resources and environment, Bangkok.